

ҚАЗАҚСТАНДА ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ

Астана
2024 жылғы қараша

ДИСКЛЕЙМЕР

Осы «Қазақстанда қорларды басқару» есебі («Есеп») тек ақпараттық мақсатта әзірленген және заң, қаржылық немесе кәсіби кеңес болып саналмайды. Осы Есепте қамтылған ақпарат оның дәлдігіне, толықтығына немесе сенімділігіне қатысты ешқандай кепілдіктер әрі мәлімдемелерсіз «сол қалпында» шартымен берілген.

Осы Есеп аталатын ұйымдардың жарнамасы немесе оларды ілгерілету құралы емес.

Осы Есептің мазмұнында ескертусіз өзгеруі мүмкін пікірлер, болжамдар немесе болжамды мәлімдемелер болуы мүмкін. Осы Есепте қамтылған ақпаратты пайдаланудың тәуекелі толығымен өзіңізге жүктеледі. Біз Сіздің немесе кез келген басқа тараптың ақпаратты пайдалануынан туындайтын кез келген салдар немесе жауапкершілік үшін жауапты болмаймыз.

Осы Есеп қосымша ақпарат алу немесе контекст үшін сыртқы көздерге немесе үшінші тараптардың веб-сайттарына сүйене алады. Дегенмен, үшінші тарап веб-сайттарының мазмұнын мақұлдамаймыз немесе бақыламаймыз және мұндай веб-сайттардың дәлдігі, заңдылығы әрі мазмұны үшін жауап бермейміз.

Осы Есептегі ешнәрсе оқырман мен ұйымымыз арасында клиенттік қарым-қатынас орнату ретінде түсіндірілмеуі керек. Егер Сізге заң, қаржылық немесе кәсіби кеңес қажет болса, нақты мән-жайларыңызға байланысты арнайы кеңес бере алатын білікті маманға жүгіну қажет екендігін ескертеміз.

Біз осы Есепте қамтылған ақпараттың кез келген мақсат үшін жарамдылығына, сенімділігіне, қолжетімділігіне, уақтылылығына немесе дәлдігіне қатысты ешқандай мәлімдеме немесе кепілдік бермейміз. Біз осы Есепті пайдалану немесе пайдалану мүмкін еместігінен туындайтын тікелей, жанама, кездейсоқ, арнайы және басқа да залалдар үшін жауапты емеспіз.

Қазақ және орыс тілдеріндегі аудармалар мен ағылшын тіліндегі мәтін арасында қайшылықтар болған жағдайда, соңғысы басымдыққа ие болады.

Біз осы Есепті кез келген уақытта алдын ала ескертусіз өзгерту немесе жаңарту құқығын өзімізге қалдырамыз.

ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН АББРЕВИАТУРАЛАР

АЕК	Айлық есептік көрсеткіш
АҚ	Акционерлік қоғам
АХҚО	Астана халықаралық қаржы орталығы
БЖЗҚ	Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры
ҚНРДА	Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі
ҚРҰБ	Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі
ҚРҰҚ	Қазақстан Республикасының Ұлттық қоры
ҰСБ	Ұлттық статистика бюросы
AFSA	АХҚО Қаржылық қызметтер көрсетуді реттеу жөніндегі комитеті
AIX	Astana International Exchange (АХҚО биржасы)
CIS	Collective Investment Scheme (Ұжымдық инвестициялау схемасы)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Еуропа бағалы қағаздар және нарықтар басқармасы)
KASE	Kazakhstan Stock Exchange (Қазақстан қор биржасы)
LSE	London Stock Exchange (Лондон қор биржасы)
QIC	Qazaqstan Investment Corporation

МАЗМҰНЫ

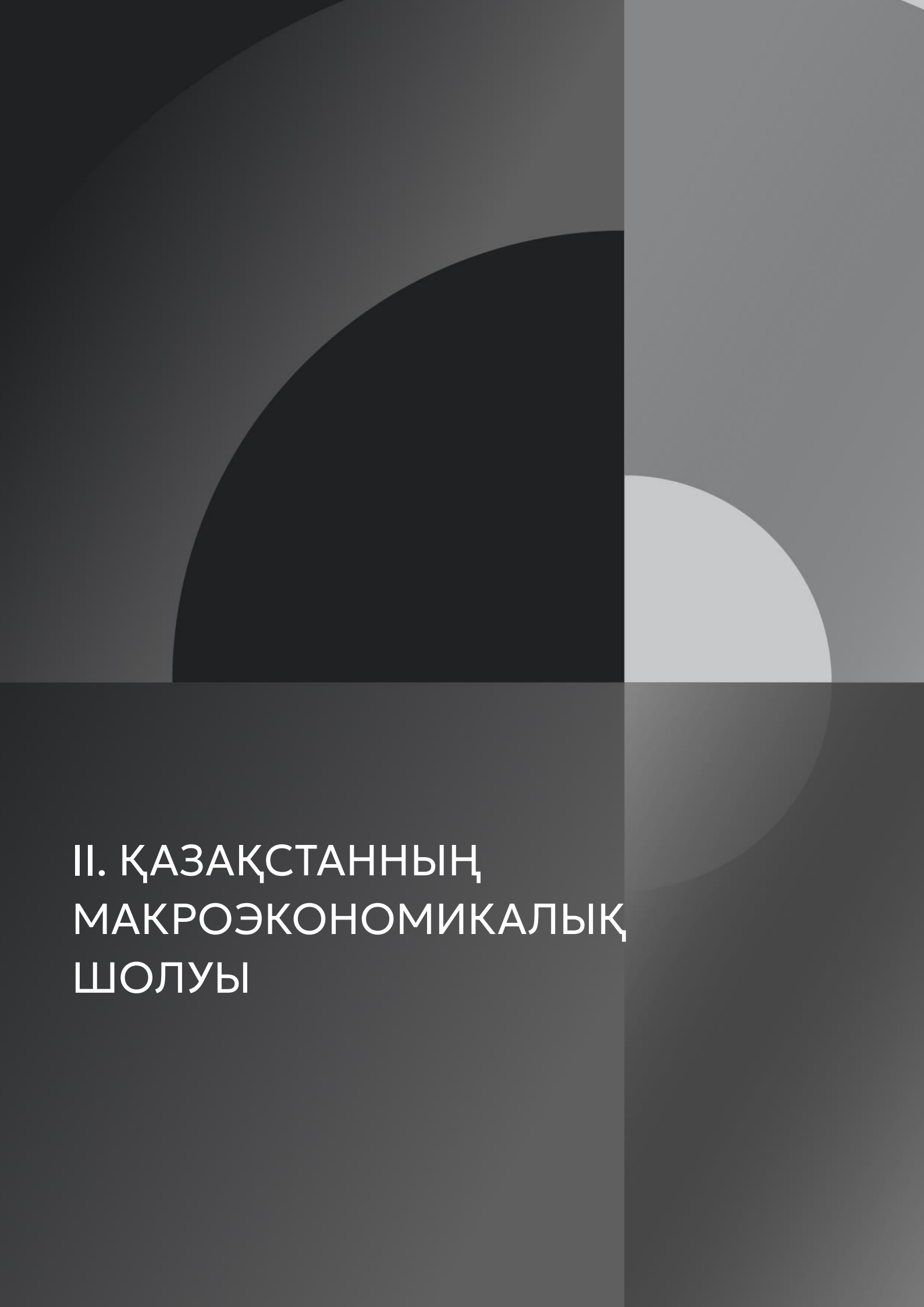
- I ТҮЙІН
- II ҚАЗАҚСТАННЫҢ
МАКРОЭКОНОМИКАЛЫҚ ШОЛУЫ
- III ҚАЗАҚСТАН ҚОРЛАРЫ ЦИФРЛАРДА
- IV ҚОРЛАРДЫҢ ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗАСЫ

I. ТҮЙІН

- Қазақстандық бағалы қағаздар нарығы соңғы жылдары айтарлықтай өсті, елде бірнеше ірі IPO өтті. Жеке инвесторлар өздерінің инвестицияларын әртараптандыру, қолжетімділікті жақсарту және қаржылық сауаттылықты арттыру қажеттілігіне байланысты қазақстандық бағалы қағаздар нарығына көбірек тартылуда.
- Банктік депозиттер мен жылжымайтын мүлік Қазақстандағы жеке инвесторлар үшін негізгі инвестициялық құрал болып қалуда. 2023 жылы жеке тұлғалардың депозиттері \$35,6 млрд немесе ЖІӨ-нің 13,4%-ын құрады.
- Зейнетақы активтерін мерзімінен бұрын алу және қорларды басқарушы жеке компанияларға беру бойынша қабылданған шараларға қарамастан, қорларды басқарушы жеке компаниялардың бақылауындағы зейнетақы активтерінің көлемі 2024 жылғы қыркүйектегі жағдай бойынша жалпы зейнетақы активтерінің 0,3%-ын ғана құрады. Зейнетақы активтерін алу негізінен тұрғын үй және денсаулық сақтау мақсаттарына бағытталды.
- 2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша Қазақстандағы реттелетін қорлардың басқаруындағы жиынтық активтер \$1,8 млрд құрады, оның 56% және 44% сәйкесінше ұлттық және АХҚО реттеуіне жататын қорлардың үлесіне тиесілі.
- Қазақстандағы реттелетін қорлардың жалпы саны 2020 жылдан бері екі еседен астам өсті, 2024 жылдың шілдесіне қарай 135-ке жетті. Бұл АХҚО юрисдикциясында жаңа қорлардың тіркелуінің нәтижесі болды.
- АХҚО юрисдикциясы тікелей инвестициялау қорларын, хедж-қорларды, венчурлық қорларды, REIT қорларын және тауар, несие, криптовалюта, тұрақты кіріс қорлары және umbrella қорлар сияқты басқа мамандандырылған қорларды қоса алғанда, қорлардың кең спектрін ұсына отырып, Қазақстан нарығындағы қор түрлерін әртараптандыруға үлес қосты.
- Басқарудағы жалпы активтердің де, реттелетін қорлар санының да 60%-ын құрайтын, кәсіби клиенттерге ғана ұсынылатын тікелей инвестициялау және хедж-қорлар Қазақстан нарығында басымдыққа ие. 2024 жылғы 1

шілдедегі жағдай бойынша мұндай қорлардың басқаруындағы жалпы активтер \$1 млрд құрады.

- Өз кезегінде, бөлшек инвесторлардың иелігіндегі инвестициялық пай қорларының басқаруындағы активтер Қазақстандағы реттелетін қорлардың жалпы сомасының 10%-ын ғана – \$181 млн құрайды. Соңғы жылдары пайшылардың жалпы саны өскенімен, бұл көрсеткіш әлі де төмен, 2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша жеке пайшылардың саны 10 000-нан сәл астам болды. Бұл цифрлар жеке инвесторлардың депозиттер мен жылжымайтын мүлік сияқты «классикалық» құралдарға инвестициялық қалауларын көрсетеді. Бұдан басқа, олар бөлшек инвесторлардың табыс деңгейі, қарыз жүктемесі және инвестициялау үшін активтердің қолжетімділігі сияқты негізгі проблемаларын көрсетеді. Басқаруға және инвестициялауға оңай жеке инвесторлар үшін «пайдалануға ыңғайлы» қорлардың болмауы да ықпал етуші фактор болуы мүмкін.
- Есепте сондай-ақ қорларға қатысты ұлттық және АХҚО реттеуші базасының жалпы салыстыруы ұсынылған. Негізгі айырмашылықтардың қатарына қорлардың құрылымы мен құқықтық нысандары, инвестициялық құралдар және капиталға қойылатын талаптар жатады.
- АХҚО Қазақстандағы инвестициялық қорларды дамытуда маңызды рөл атқарды. Елдегі басқарылатын активтер мен қорлар санының өсуіне ықпал етумен қатар, АХҚО юрисдикциясы жаңа лицензияланған компанияларға нарыққа шығу мүмкіндігін береді. АХҚО-да құрылған қорлардың тәуелсіз басқарушылары қор түрлерінің кең спектрін ұсынып, елдегі қор саласының дамуына үлес қосуда. АХҚО қатысушылары клиенттер базасы, құралдары және географиясы тұрғысынан өз қызметін кеңейтуді жалғастырады деп күтілуде.

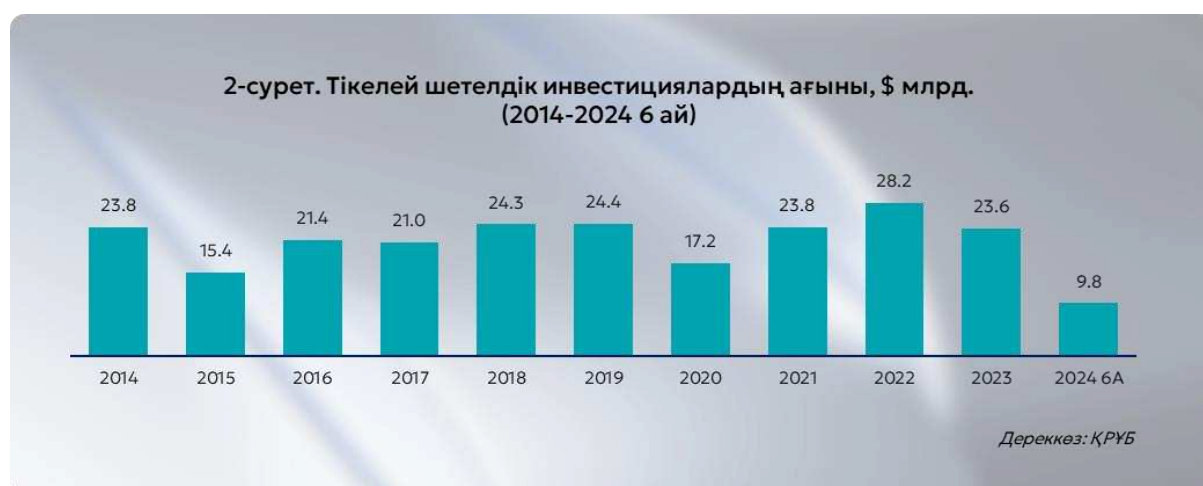
II. ҚАЗАҚСТАННЫҢ МАКРОЭКОНОМИКАЛЫҚ ШОЛУЫ

2.1. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖІӨ ЖӘНЕ ТІКЕЛЕЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қазақстан экономикасы Орталық Азиядағы ең ірі экономика және тұрақты өсім көрсетуде. Елде экономиканың түрлі секторларына инвестиция тарту үшін қолайлы жағдайлар қамтамасыз етілуде. 2023 жылғы \$263 млрд ЖІӨ-мен салыстырғанда, Қазақстан экономикасы 2029 жылға қарай \$387 миллиардқа, 2050 жылға қарай \$900 миллиардқа жетеді деп болжануда. Жақында Қазақстан 2029 жылы нысаналы номиналды ЖІӨ \$450 млрд мөлшерін құрайтынын жариялады.¹

2023 жылы жалпы тікелей шетелдік инвестициялар ағыны өткен жылмен салыстырғанда 17%-ға азайып, \$23,4 млрд құрады. 2024 жылдың бірінші жартыжылдығындағы жағдай бойынша жалпы тікелей шетелдік инвестициялар ағыны \$9,8 млрд құрады, бұл 2023 жылдың бірінші жартыжылдығында тіркелген көрсеткіш \$13,5 млрд-тан төмен.

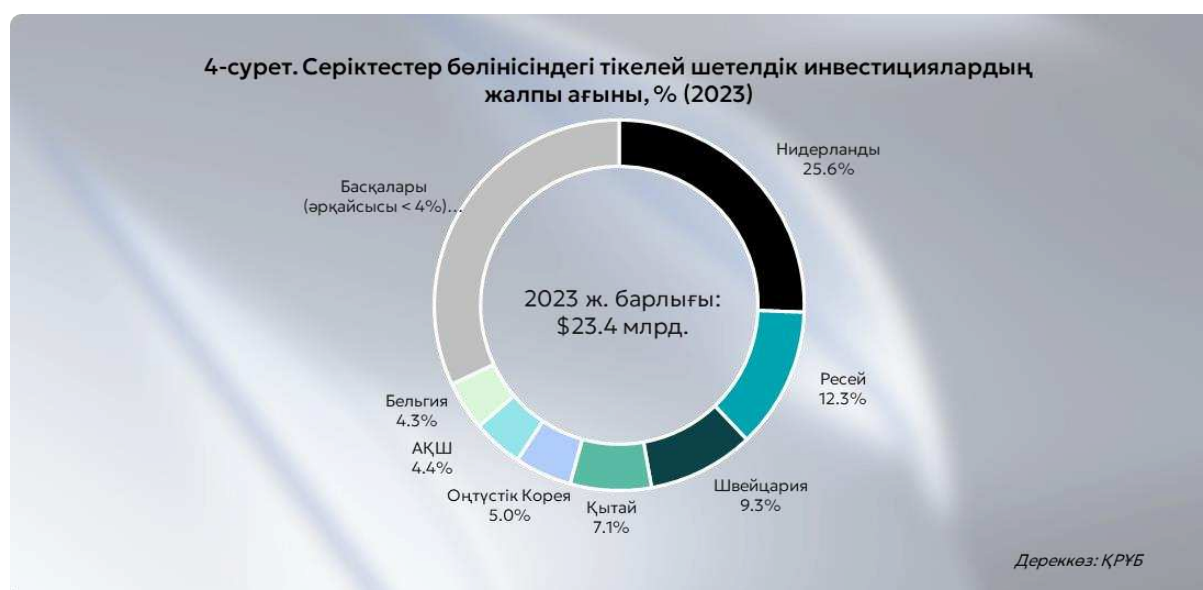
Атап айтқанда, мұнай-газ секторы 2023 жылы жалпы тікелей шетелдік инвестициялардың төрттен бір бөлігін тартты, одан кейінгі орында

¹ akorda.kz

металлургия, сауда және өңдеу өнеркәсібі. Соңғы жылдары саудадағы тікелей шетелдік инвестициялардың айтарлықтай өскенін атап өткен жөн.

Нидерланды жетекші позициясын сақтай отырып, ең ірі инвестор болып қалуда. Басқа ірі инвесторлар арасында Ресей, Швейцария, Қытай, Оңтүстік Корея, АҚШ және Бельгия бар.

2.2. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОРЛАР: ҚРҰҚ және БЖЗҚ

Қазақстанда екі ірі мемлекеттік қор бар: ҚРҰҚ және БЖЗҚ.

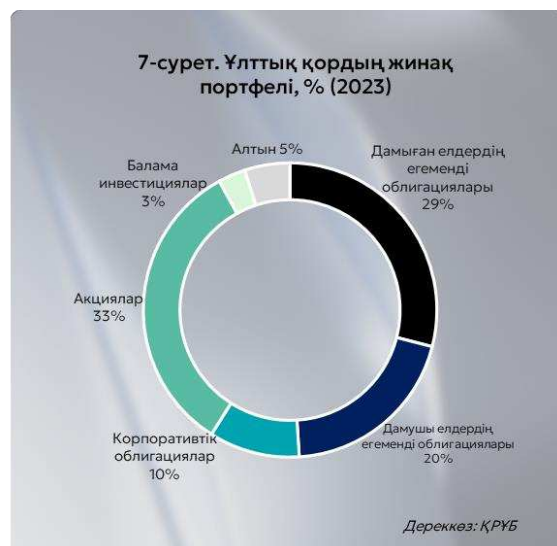
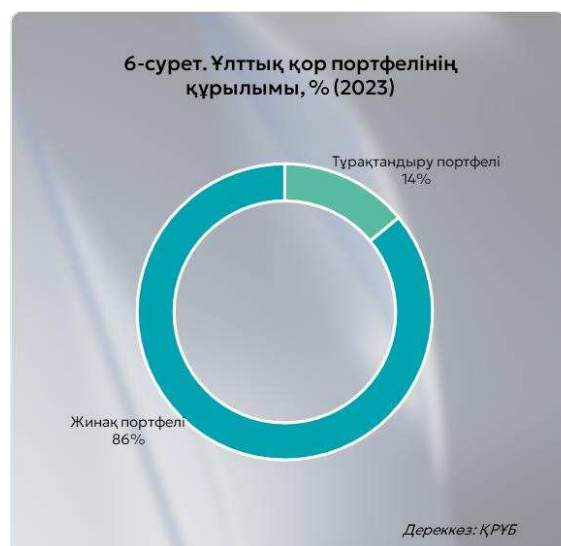
2000 жылы құрылған ҚРҰҚ – ұлттық экономиканы тұрақтандыруға және болашақ ұрпақ үшін жинақ қалыптастыруға арналған егеменді әл-ауқат қоры. Қордың негізгі кірісі елдің мұнай-газ секторынан түседі, осы табиғи ресурстардан түсетін табыс ұзақ мерзімді инвестицияларға бағытталады.

ҚРҰҚ инвестициялық стратегиясы акциялар, облигациялар және балама инвестициялар сияқты шетелдік активтерді қамтитын әртараптандырылған портфельге бағытталған. Кей жағдайларда ҚРҰҚ отандық қаржы құралдарына инвестициялауға да рұқсат берілген.

Халықаралық активтердің кең ауқымына инвестициялау арқылы ҚРҰҚ шикізат бағасының ауытқуымен байланысты тәуекелдерді азайтуға, сондай-ақ Қазақстанның тұрақты экономикалық өсуі мен қаржылық орнықтылығын қамтамасыз етуге ұмтылады. 2024 жылдың қыркүйек айының соңындағы жағдай бойынша ҚРҰҚ активтері \$62,7 млрд құрады.

ҚРҰБ деректеріне сәйкес 2023 жылы ҚРҰҚ активтерінің 86% жинақ портфельіне орналастырылды. Жинақ портфельі аясында 59% кірісі бекітілген құралдарға инвестицияланды.

ҚРҰҚ активтерін ҚРҰБ және сыртқы басқарушылар басқарады. Егер активтерді басқарушы компания АХҚО-да орналасқан жағдайда, ҚРҰҚ

активтерін мұндай әлеуетті басқарушы ҚРҰБ қағидаларына сәйкес бағалау жүйесінде қосымша балл алады.²

Қазақстан БЖЗҚ еңбекке жарамды халықтың міндетті зейнетақы төлемдерін басқара отырып, еліміздің әлеуметтік қамсыздандыру жүйесінде шешуші рөл атқарады. БЖЗҚ бұл қаражатты болашақ зейнеткерлерге зейнетақы төлемдерін қамтамасыз ететін кіріс алу үшін инвестициялайды.

Отандық және халықаралық активтерді қамтитын БЖЗҚ-ның инвестициялық стратегиясы әртараптандырылған тәсілмен сипатталады. БЖЗҚ инвестицияларды мемлекеттік және корпоративтік облигациялар, акциялар, ақша қаражаттары және басқа да активтер сияқты активтердің әртүрлі кластары бойынша сақтайды. 2024 жылдың қыркүйек айының соңындағы жағдай бойынша БЖЗҚ активтері шамамен \$43 млрд құрады.

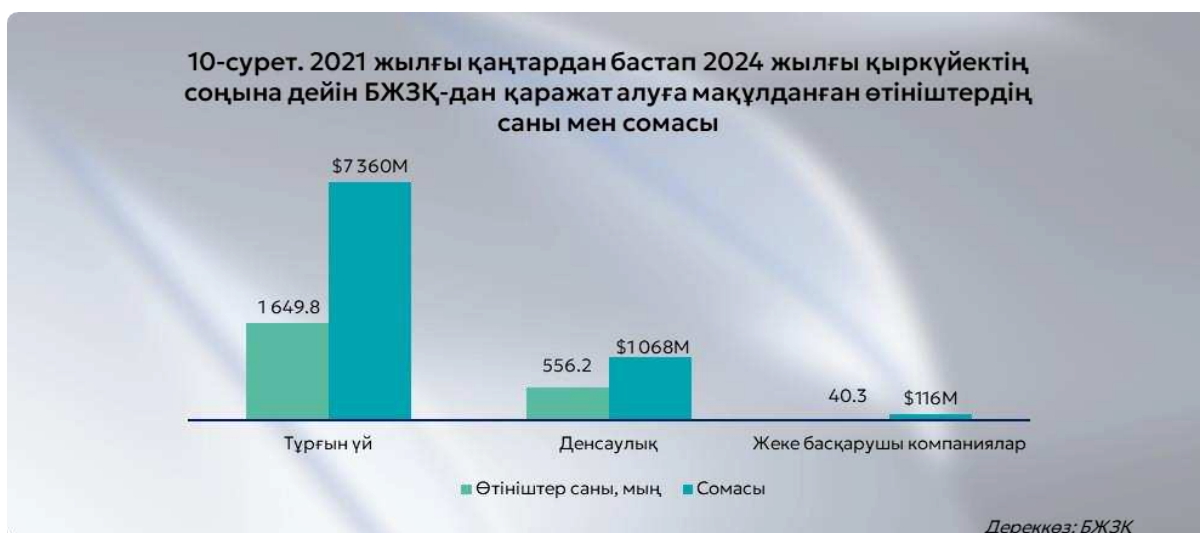
2024 жылғы қыркүйектің соңындағы жағдай бойынша БЖЗҚ активтерінің 76,3%-ы мемлекеттік және корпоративтік борыштық міндеттемелерге орналастырылды. Олардың жалпы үлесі 2016 жылғы 88%-дан дерлік төмендеді. Дегенмен, мемлекеттік қарыздың рөлі 2016 жылғы 47,9%-дан 2024 жылғы қыркүйектің соңына қарай 59,1%-ға дейін өсті, ал корпоративтік қарыздың үлесі осы кезеңде 40%-дан 17,2%-ға төмендеді.

² Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін сыртқы басқарушыларды таңдау қағидалары

2021 жылдың қаңтарында Қазақстан азаматтарына зейнетақы жинақтарынан жеткіліктілік шегінен асатын қаражатты тұрғын үй сатып алуға, емделуге немесе жеке басқарушы компанияларға аударуға алу құқығы берілді.

2023 жылдың 1 шілдесінен бастап жинақтаушыларға жинақталған зейнетақы қаражатының 50%-ға дейінгі бөлігін активтерді басқару жөніндегі жеке компанияларға аударуға рұқсат етілді. Бұған дейін аударымдарды жеткіліктілік шегінен асатын сомаға ғана рұқсат етілетін.

Саны жағынан да, көлемі жағынан да қордан ең көп қаражат алу 2021 жылы болды. Бұл, ең алдымен, 2022 жылдан бастап зейнетақы жинақтары үшін жеткіліктілік шегінің айтарлықтай артуына байланысты болды. 2021 жылы зейнетақы қаражатының алынуы айтарлықтай әсер етті, бұл бастапқы және қайталама нарықтардағы тұрғын үй бағасының күрт өсуіне ықпал етті (12-сурет).

Бұл ретте активтерді басқару жөніндегі жеке компанияларға аударылған зейнетақы активтерінің көлемі 2024 жылғы қыркүйектің соңындағы жалпы аударымдардың 2%-ын және жалпы көлемнің 1%-ын құрайтын пропорционалды емес төмен деңгейде қалды.³

Ұлттық реттеу жүйесі аясында жұмыс істейтін 21 басқарушы компанияның тек 5-і ғана зейнетақы активтерін басқару құқығына ие. Жеке басқарушылар басқаратын зейнетақы активтерінің сомасы \$120 миллионды құрады, бұл 2024 жылғы қыркүйектің соңындағы жалпы зейнетақы активтерінің 0,3%-ын ғана құрайды.⁴

2.3. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БӨЛШЕК ИНВЕСТОРЛАР

Банктік депозиттер мен жылжымайтын мүлік Қазақстандағы бөлшек инвесторлар үшін негізгі инвестициялық құрал болып қалуда.

2024 жылғы маусымда базалық мөлшерлеме 14,5%, ал жылдық тұтыну бағаларының индексі 8,4% болған кезде теңгедегі депозиттер бойынша нақты сыйақы мөлшерлемесі (бөлшек және корпоративтік клиенттер үшін де) 5%-дан асты.

2023 жылы депозиттер \$50,9 млрд немесе ЖІӨ-нің 19,2%-ын құрады, оның \$35,6 млрд – бөлшек депозиттер және \$15,3 млрд – корпоративтік депозиттер.

Халық арасында жинақтарды бөлудің тағы бір тәсілі болып табылатын жылжымайтын мүлік нарығы 2021 жылы мәмілелер саны бойынша шарықтау шегіне жетті. Жоғарыда айтылғандай, тұрғын үй жылжымайтын мүлік нарығы

³ enpf.kz, enpf.kz

⁴ gov.kz

БЖЗҚ-дан қаражаттың алынуымен ынталандырылып, 2023 жылы бір шаршы метрдің орташа бағасы \$ 1 085 долларға (немесе 494,9 мың теңгеге) жетті.

2.4. БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР НАРЫҒЫ ЖӘНЕ IPO

Қазақстанның бағалы қағаздар нарығы соңғы жылдары айтарлықтай өсті және елде бірнеше ірі ұлттық IPO-лар өтті – Қазатомөнеркәсіп, ҚазМұнайГаз және Эйр Астана сияқты компаниялар жария компания атанды.

Бөлшек инвесторлар Қазақстанның бағалы қағаздар нарығына белсенді түрде қатысуда, бұл өз инвестицияларын әртараптандыру қажеттілігімен, нарыққа қолжетімділіктің жақсаруымен және қаржылық сауаттылықтың өсуімен байланысты. Тек жергілікті инвесторлар үшін ашылған ҚазТрансОйл және KEGOC IPO-ларында бөлшек инвесторлар ең көп үлесті құрады. ҚазМұнайГаз бен Эйр Астананың соңғы екі IPO-сында жергілікті бөлшек және институционалдық инвесторлардың үлесі тең болды.

Бөлшек инвесторларда қазір акциялар, облигациялар және биржалық сауда қорлары (ETF) сияқты көптеген бағалы қағаздарға инвестициялау мүмкіндігі көбірек. Технологиялық жетістіктер мен онлайн-сауда платформаларының өсуі инвестицияларды демократияландыруда шешуші рөл атқарды, бұл бөлшек инвесторларға бағалы қағаздарды оңай сатып алуға және сатуға мүмкіндік береді.

Институционалдық инвесторлардың тарапынан да елдің экономикалық тұрақтылығы және өсу әлеуетіне байланысты Қазақстанның бағалы қағаздар нарығына қызығушылық өсіп келе жатыр. Зейнетақы қорлары, егеменді әл-ауқат қорлары және активтердің халықаралық басқарушылары сияқты ірі институционалдық ойыншылар өздерінің портфельдерін қазақстандық активтер арқылы әртараптандырудың артықшылықтарын мойындайды. Мысалы, Эйр Астананың 2024 жылғы ақпандағы IPO-сына 70-тен астам институционалдық инвестор қатысты.

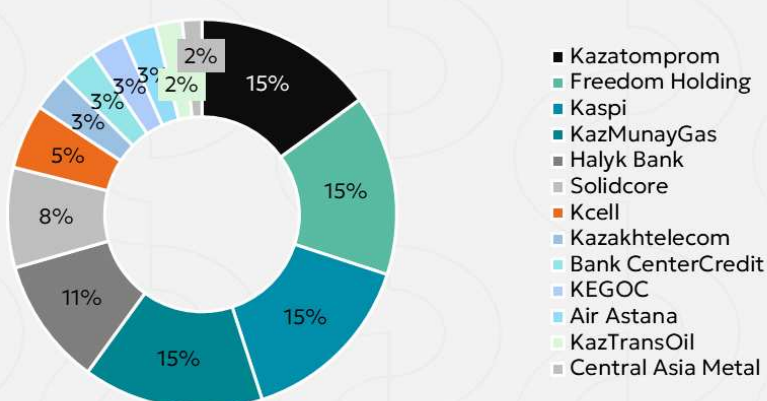
Елдің корпоративтік басқару және орнықтылық саласындағы озық халықаралық тәжірибелерді енгізуге деген ұмтылысы осы институттардың инвестициялық өлшемшарттарына сәйкес келеді. Нәтижесінде қазақстандық бағалы қағаздарға институционалдық инвестициялар өсіп, нарықтың тереңдігі мен өтімділігінің арттыруына ықпал етуде.

AIX QAZAQ INDEX

2021 жылы іске қосылған AIX Qazaq Index – AIX, KASE, LSE және NASDAQ қор биржаларында саудаланатын қазақстандық және Қазақстанмен байланысты компаниялардың акциялары мен GDR-бағалы қағаздарын қамтитын нарықтық капиталдандыру бойынша өлшенген индекс.

AIX Qazaq Index – бұл төленген дивидендтерге түзетілмейтін және дивидендтерді төлеуден туындаған құлдыраудан қорғалмаған баға индексі.

14-сурет. AIX Qazaq Index индексінің құрылымы

Қазақстандық компаниялар – Қазақстанда тіркелген, немесе кәсіпкерлік кірісі ішінара немесе толығымен Қазақстанда алынған немесе операциялық қызметінің маңызды бөлігі Қазақстанда болатын компаниялар.

15-сурет. AIX Qazaq Index индексінің динамикасы

AIX Qazaq индексі қор нарығындағы соңғы оқиғаларға оң назар етті және 2024 жылдың 31 қазанындағы жағдай бойынша 1 433,81 деңгейінде өткен жылдағы өсімді тіркеді.⁵ 2024 жылдың қазан айының соңында AIX Qazaq Index құрамына кіретін компаниялардың жалпы нарықтық капиталдандырылуы шамамен \$77 млрд құрады.

⁵ Index Data | AIX

Негізгі тұжырымдар

II тарау. Қазақстанның макроэкономикалық шолуы

1. Бөлшек және институционалдық инвесторлар өз инвестицияларын әртараптандыру қажеттілігіне, нарыққа қолжетімділіктің жақсаруына және қаржылық сауаттылықтың артуына байланысты Қазақстанның бағалы қағаздар нарығына белсенді қатысуда.
2. Банктік депозиттер мен жылжымайтын мүлік бөлшек инвесторлар үшін негізгі инвестициялық құралдар болып қалуда. Активтерді басқаратын жеке компанияларға берілген зейнетақы активтерінің көлемі тұрғын үй және денсаулық сақтау үшін алынған қаражатпен салыстырғанда пропорционалды түрде төмен болып қалып отыр, бұл жалпы аударымдар санының небәрі 2%-ын және алынған соманың жалпы көлемінің 1%-ын құрайды.
3. Жеке басқарушы компаниялар басқаратын зейнетақы активтерінің көлемі \$120 млн құрайды, бұл зейнетақы активтерінің 2024 жылғы қыркүйектің соңындағы жалпы көлемінің 0,3%-ын ғана құрайды.

III. ҚАЗАҚСТАН ҚОРЛАРЫ ЦИФРЛАРДА

Қорлардың түрлеріне қатысты ұлттық және АХҚО реттеу жүйелеріндегі айырмашылықтарға байланысты осы есепте ұлттық реттеу шеңберінде қорлардың баламалы жіктелімі қолданылды.

Қазіргі ұлттық нормативтерге сәйкес тәуекелмен инвестициялайтын жабық инвестициялық пай қорларын және тәуекелмен инвестициялайтын акционерлік инвестициялық қорларын қамтитын тәуекелі жоғары инвестициялық қорларға тек кәсіби инвесторларға ғана инвестициялауға рұқсат етіледі. Мұндай қорлардың инвестициялық стратегиясы мен мандатын ескере отырып, тәуекелмен инвестициялайтын жабық инвестициялық пай қорлары «хедж-қорлар»⁶ ретінде, ал тәуекелмен инвестициялайтын акционерлік инвестициялық қор «тікелей инвестициялау қорлары немесе хедж-қорлар»⁷ ретінде жіктеледі.

Осы есептің мақсаттары үшін реттеудің ұлттық жүйесімен реттелетін қорлар түрлері былай аталатын болады:

- Инвестициялық пай қоры (ашық, аралық, жабық) – **Инвестициялық пай қоры;**
- Жылжымайтын мүлік акционерлік инвестициялық қоры – **«REIT қоры»;**
- Тәуекелмен инвестициялайтын жабық инвестициялық пай қоры – **«хедж-қоры»;**
- Тәуекелмен инвестициялайтын акционерлік инвестициялық қор – **«тікелей инвестициялау қоры/ хедж-қоры».**

Бұл жіктеу ұлттық заңнамада белгіленбеген және тек осы есептің мақсаттары үшін ғана пайдаланылады.

Акционерлік инвестициялық қорлар мен исламдық инвестициялық қорлар 2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша Қазақстанда тіркелмегендіктен, олар осы есепте қарастырылмайтынын ескеріңіз.

3.1. ҚАЗАҚСТАН НАРЫҒЫ ЦИФРАЛАРДА

Есепте тек ҚНРДА немесе AFSA қадағалайтын реттелетін қорлар назарға алынған. Демек, басқарудағы активтердің мөлшері, қорларды басқарушылардың саны және қорлар саны туралы деректерге реттелетін қор

⁶ Басқарушы компаниялардың ресми веб-сайттарындағы жалпыға қолжетімді ақпаратты талдау тәуекелмен инвестициялайтын жабық инвестициялық пай қорларының әдетте кең инвестициялық мандаты бар екенін көрсетеді. Бұл мандаттарға көбінесе жергілікті және шетелдік қор биржаларында тіркелген жоғары табысты компаниялардың акциялары кіреді. Нәтижесінде, мұндай қорлар хедж-қорлар ретінде жіктеледі, себебі олардың мақсаты әртүрлі және көбінесе тәуекелді инвестициялық стратегиялар арқылы жоғары табысқа жетуді көздейді.

⁷ Акционерлік қоғам ұйымдық нысанында құрылған тәуекелді инвестициялық қор тікелей инвестициялау қорының стратегияларын да, хедж-қорлардың стратегияларын да пайдалана алады деп болжанады.

құрмай-ақ жеке тікелей инвестициялау немесе венчурлық инвестициялау стратегиясын жүзеге асыратын мемлекеттік қорлар, активтерді басқарушылар немесе жеке компаниялар кірмейді. Осылайша, ұсынылған деректер реттелетін қызмет ретінде қорларды басқаруды ғана көрсетеді және Қазақстан нарықтың кең ауқымына шолу жасамайды.

2024 жылғы 1 шілдедегі НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша Қазақстандағы реттелетін қорлардың басқаруындағы активтердің жалпы көлемі \$1,8 млрд құрады, бұл елдің ЖІӨ-нің шамамен 0,6%-ын құрайды. Ұлттық реттеу қоластындағы қорлардың активтері құбылуға шалдығып, 2022 жылғы құлдыраудан кейін қалпына келуде. Сонымен қатар, АХҚО реттейтін қорлардың басқаруындағы активтер көлемі соңғы жылдары тұрақты өсуді көрсетуде.

Тікелей инвестициялау қорлары мен хедж-қорлар Қазақстандағы реттелетін қорлардың басқаруындағы жалпы активтердің 60%-дан астам үлесімен ең үлкен үлесін құрайды. Бұл қорлар, сондай-ақ, тиісінше 44% және 60% астам үлестерімен ұлттық және АХҚО реттеуі бойынша жұмыс істейтіндер арасында активтері бойынша көш бастап тұр.

Қазақстандағы реттелетін қорлардың жалпы саны 2020 жылдан бері екі еседен астам өсіп, 2024 жылдың шілдесіне қарай 135-ке жетті. Бұл нәтиже АХҚО юрисдикциясында жаңа қорларды тіркеудің арқасында мүмкін болды.

Қазақстандағы реттелетін қорлар санының шамамен 60%-ын тікелей инвестициялау қорлары мен хедж-қорлар құрайды, одан кейін 20% үлесімен инвестициялық пай қорлары және 11% үлесімен REIT қорлары келеді.

АХҚО юрисдикциясы тікелей инвестициялау қорларын, хедж-қорларды, венчурлық қорларды, REIT қорларын және тауар, несие, криптовалюта, тұрақты кіріс қорлары және umbrella қорлары сияқты басқа да мамандандырылған қорларды қоса алғанда, қорлардың кең спектрін ұсына отырып, Қазақстан нарығындағы қор түрлерін әртараптандыруға үлес қосқанын атап өткен жөн.

Ұлттық реттеудегі қорлардың клиенттеріне бөлшек инвесторлар, кәсіби инвесторлар⁸ және заңды тұлғалар жатады. АХҚО клиенттері тек кәсіби клиенттерден тұрады, себебі 2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша АХҚО юрисдикциясында жұмыс істейтін барлық қорлар exempt қорлар.

3.2. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ПАЙ ҚОРЛАРЫ

АХҚО реттеуінде бөлшек инвесторлар үшін бірінші non-exempt қор 2024 жылдың қыркүйегінде тіркелгендіктен, осы бөлімде келтірілген деректер ұлттық заңнамаға сәйкес жұмыс істейтін инвестициялық пай қорларын ғана қамтиды.⁹

2024 жылғы 1 шілдедегі НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша инвестициялық пай қорларының басқаруындағы жалпы активтер \$181 млн құрады. Қазіргі уақытта 28 қор 11 басқарушы компанияның басқаруында.

Инвестициялық пай қорлары басқаратын активтердің жалпы көлемі қарастырылып отырған кезеңде айтарлықтай қысқарды, бұл 2021 жылдың ең жоғары көрсеткіштерінен екі есеге жуық қысқарды. Ашық және аралық пай

⁸ Есепте ұлттық реттеуде анықталғандай «білікті инвестор» терминінің орнына «кәсіби инвестор» термині пайдаланылады. Бүкіл мәтінде «клиент» және «инвестор» терминдері бір-бірінің орнына қолданылатынын ескеріңіз. Ұлттық заңнамаға сәйкес жеке тұлға мынадай талаптардың біріне немесе бірнешеуіне сәйкес келген жағдайда білікті инвестор деп танылады:

1. Қаржылық, экономикалық, математикалық немесе ақпараттық технологиялар саласында жоғары білімі бар;
2. Мына халықаралық сертификаттардың кем дегенде біреуі бар: CFA, CIIA, FRM немесе олардың эквиваленттері;
3. Қаржы құралдарымен және инвестициялық операциялар жасаумен тікелей байланысты салаларда кемінде үш жыл кәсіби тәжірибесі бар;
4. 8 500 айлық есептік көрсеткіштен асатын сомада қаржы активтерінің болуы;
5. Он екі ай ішінде қаржы құралдарымен жасалған кемінде 50 мәміле.

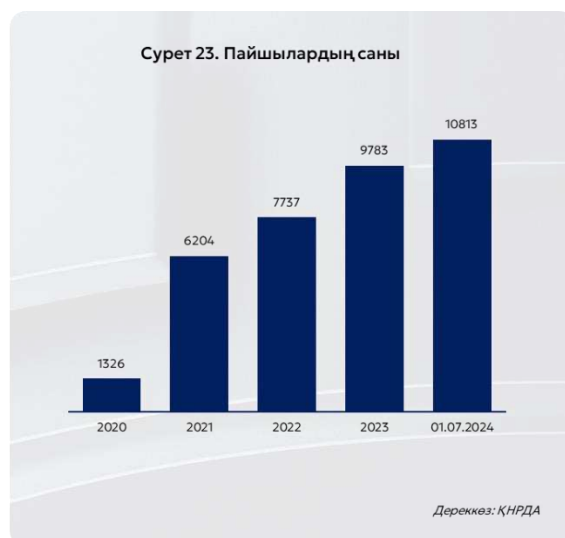
АХҚО реттеуіне сәйкес, кәсіби клиент - бұл Deemed Professional Client (ұлттық немесе өңірлік үкімет; мемлекеттік қарызды басқаратын мемлекеттік орган; орталық банк; халықаралық немесе ұлттан жоғары ұйым) немесе Assessed Professional Client (таза активтері кемінде \$100 000 болып табылатын клиент; және/немесе тиісті қаржылық өнімдер, қаржылық қызметтер, транзакциялар және олармен байланысты тәуекелдер туралы жеткілікті кәсіби тәжірибесі және түсінігі бар).

⁹ Ашық, аралық және жабық инвестициялық пай қорлары. Тәуекелмен инвестициялайтын жабық инвестициялық пай қорлары хедж-қорлар ретінде есепке алынады.

қорлары үшін басқарудағы активтердің жалпы көлемі минималды және шамамен 1% құрайды.

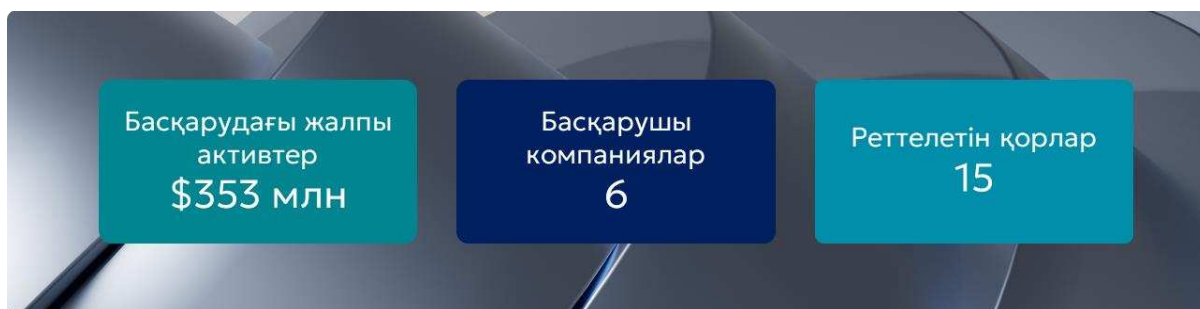
Пайшылар жалпы саны күрт өсіп, 2020 жылы 1 326-дан 2024 жылы 10 813-ке дейін жетті. Бұл өсім негізінен инвесторлардың шамамен 99%-н құрайтын аралық пай қорларына байланысты болды. Бұдан басқа, пайшылардың шамамен 99%-ы – жеке тұлғалар.¹⁰

¹⁰ 2023 жылдың 1 қазандағы инвестициялық пай қорларының пайшылар саны (кезеңнің соңындағы жағдай)

3.3. REIT ҚОРЛАРЫ

2024 жылғы 1 шілдедегі **НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР**

2024 жылғы шілдедегі жағдай бойынша ұлттық заңнама шеңберінде реттелетін REIT қорлары басқаратын активтер көлемі \$353 млн құрады. АХҚО-дағы REIT қорларының басқаруындағы активтер ашып көрсетілмейді, олар АХҚО-ның қорлар басқарушыларының басқаруындағы активтердің жалпы көлеміне енгізілген.

Қазіргі уақытта Қазақстанда 15 REIT қорын басқаратын 6 басқарушы компания жұмыс істейді, оның ішінде 4 қор АХҚО реттеуінде. Бұл REIT қорлары әртүрлі жылжымайтын мүлік объектілерін, соның ішінде сауда орталықтары мен бизнес орталықтарын басқарады.

Ұлттық реттеудегі REIT қорларының басқаруындағы активтер көлемі 2020 жылдан бастап төмендеуде, 2022 жылы айтарлықтай құлдырау байқалды, содан кейін әлі де қалпына келген жоқ.

Керісінше, Қазақстанда REIT қорларының саны өсуде. Бұл, негізінен, АХҚО юрисдикциясында жаңа қорлардың тіркелуіне байланысты.

3.4 ТІКЕЛЕЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАУ ҚОРЛАРЫ ЖӘНЕ ХЕДЖ-ҚОРЛАР

Тікелей инвестициялау қорлары мен хедж-қорлар ұлттық заңнама шеңберінде де, АХҚО реттеуі шеңберінде де тек кәсіби клиенттерге ғана қолжетімді.¹¹

2024 жылғы 1 шілдедегі НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

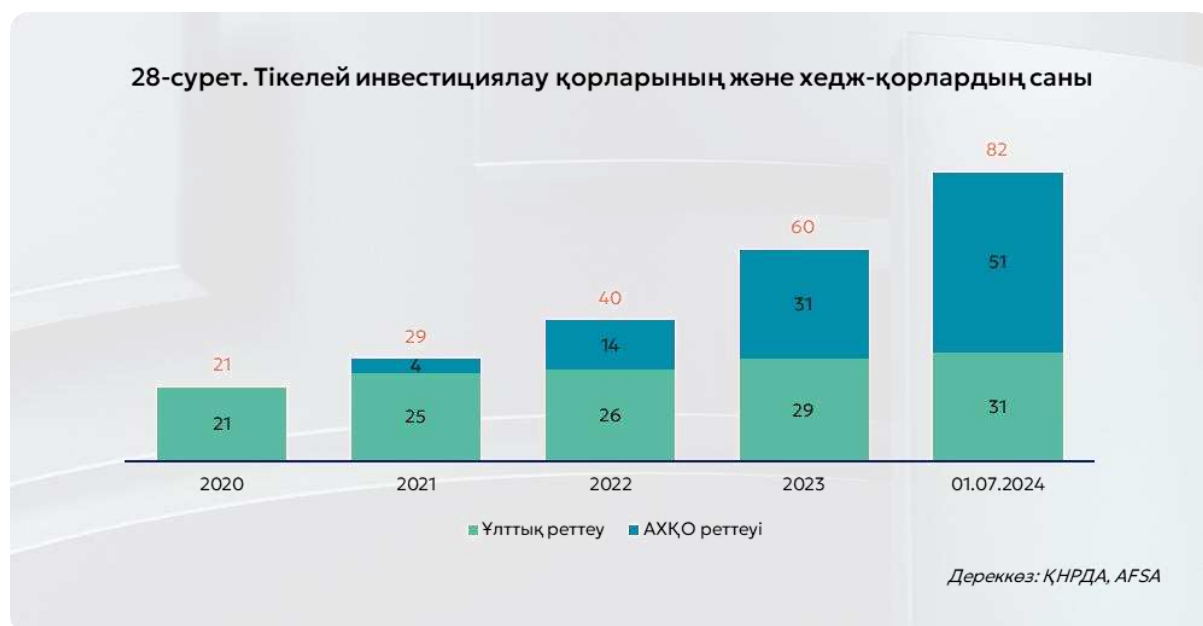

¹¹ Есепте ұлттық реттеуде анықталғандай «білікті инвестор» терминінің орнына «кәсіби инвестор» термині пайдаланылады. Бүкіл мәтінде «клиент» және «инвестор» терминдері бір-бірінің орнына қолданылатынын ескеріңіз.

2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша тікелей инвестициялау қорлары мен хедж-қорлардың басқаруындағы жалпы активтер шамамен \$1 млрд құрады. Қазіргі уақытта 82 қорды 36 басқарушы компания басқарады.

Ұлттық заңнама шеңберінде тікелей инвестициялау қорлары мен хедж-қорлардың басқаруындағы активтер көлемінің шамамен 98% тәуекелмен инвестициялайтын жабық инвестициялық пай қорларынан түседі. Сонымен қатар, тәуекелмен инвестициялайтын акционерлік инвестициялық қорлардың үлесі шамалы.

2020 жылдан бастап Қазақстандағы тікелей инвестициялау қорлары мен хедж-қорлардың жалпы саны төрт есе өсіп, 2024 жылдың шілдесіне қарай 82-ге жетті. Бұл өсім АХҚО аясында жаңа қорларды тіркеуге де байланысты.

2012-2022 жылдардағы Қазақстанның тікелей инвестициялау нарығы туралы есептің¹² негізгі қорытындылары төменде келтірілген. Бұл деректер реттелетін қорлар орындаған мәмілелерді ғана емес, тікелей инвестициялау қорлары мен отбасылық кеңселер жасаған барлық ашылған мәмілелерді қамтитынына назар аударыңыз.

НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

Басқарудағы
активтер
\$107 млрд.

\$12.6 млрд

Dry powder

Қазақстанда жұмыс істейтін барлық тікелей инвестициялау қорлары мен олардың басқарушы компанияларының басқаруындағы активтер және пайдаланылмаған қаражаты (dry powder) туралы ашылған ақпарат.

M&A мәмілелер, 2012-2022

Көлемі
\$49 млрд.

\$4.8 млрд

Тікелей инвест.
қорлары және
басқарушы комп.

Аталған кезеңде \$49 млрд сомасына 423 M&A мәмілесі жабылды, оның 66%-ы квазимемлекеттік мекемелермен, 33%-ы халықаралық инвесторлармен, 1%-ы жергілікті қорлармен байланысты болды. Тікелей инвестициялау қорлары жалпы сомасы \$4.8 млрд болатын 88 мәмілені жапты, QIC мемлекеттік қорлары осы мәмілелердің 45%-на қатысты.

Саны
423

88

Тікелей инвест.
қорлары және
басқарушы комп.

29-сурет. Тікелей инвестициялау қорлары мен отбасылық кеңселер жапқан M&A мәмілелердің көлемі мен саны

30-сурет. Тікелей инвестициялау қорлары мен отбасылық кеңселер жапқан M&A мәмілелердің секторлары, \$ млн.

¹² Қазақстандағы тікелей инвестициялар нарығына шолу. Baker Tilly Qazaqstan Advisory, Qazaqstan Investment Corporation. 2023

3.5. ВЕНЧУРЛЫҚ КАПИТАЛ ҚОРЛАРЫ

2024 жылғы 1 шілдедегі НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

Осы есептегі қорлар мен басқарушы компаниялардың саны туралы статистика тек ҚНРДА және AFSA реттейтін венчурлық қорларды ескереді. ҚНРДА деректері бойынша, ұлттық реттеу қоластындағы венчурлық қорлар әлі тіркелген жоқ. АХҚО құқықтық базасы шеңберінде 3 басқарушы компанияның басқаруындағы 5 венчурлық қор жұмыс істейді.¹³

Көпшілікке қолжетімді ақпаратты талдау көрсеткендей, венчурлық қаржыландырумен айналысатын компаниялар әрдайым қор түрінде ұйымдастырыла бермейді және реттеушілердің реттеуінен тыс жұмыс істей алады.

Венчурлық капитал нарығының көлемін бағалау үшін Қазақстандағы венчурлық капитал нарығы туралы есептегі¹⁴ венчурлық мәмілелердің саны мен көлемі туралы деректер және Astana Hub-тың¹⁵ деректері пайдаланылды.

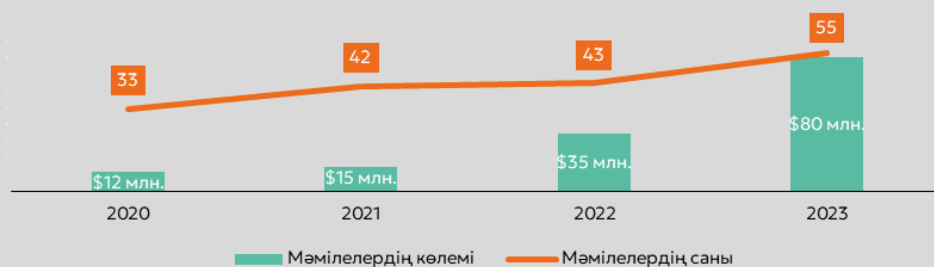
¹³ Егер AFSA-дан көбірек соманы тартуға арнайы рұқсат алынбаса, қор жазылымдардың жалпы көлемін \$100 млн (немесе басқа валюталардағы баламасы) сомасымен шектейді.

¹⁴ Қазақстандағы венчурлық капитал нарығына шолу, 2023

¹⁵ astanahub.com

Бұл деректер реттелетін венчурлық қорлар жасаған мәмілелерді ғана емес, нарық қатысушылары жасаған барлық ашылған венчурлық мәмілелерді қамтитына назар аударыңыз.

31-сурет. Венчурлық қаржыландырудың ашылған мәмілелерінің көлемі мен саны

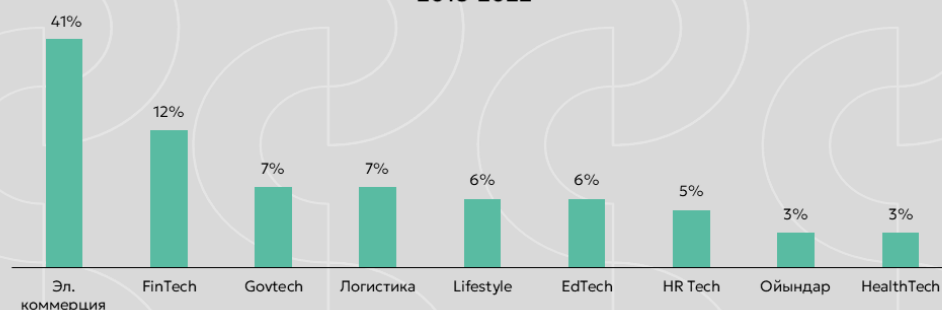
Дереккөз: Қазақстандағы венчурлық капитал нарығының шолуы, 2023; Astana Hub

32-сурет. Венчурлық мәмілелердің саны мен көлеміндегі венчурлық инвесторлардың үлесі, 2018-2022

Дереккөз: Қазақстандағы венчурлық капитал нарығының шолуы, 2023

33-сурет. Секторлар бойынша венчурлық мәмілелердің көлемі, 2018-2022

Дереккөз: Қазақстандағы венчурлық капитал нарығының шолуы, 2023

Негізгі тұжырымдар

III тарау. Қазақстан қорлары цифрларда

1. 2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша Қазақстанда реттелетін қорлардың басқаруындағы активтердің жалпы көлемі \$1,8 млрд құрады.
2. Қазақстандағы реттелетін қорлардың жалпы саны 2020 жылдан бері екі еседен астам өсіп, 2024 жылдың шілдесіне қарай 135-ке жетті. Бұл нәтиже АХҚО юрисдикциясында жаңа қорларды тіркеудің арқасында мүмкін болды.
3. Тікелей инвестициялау қорлары мен хедж-қорлар Қазақстандағы реттелетін қорлар арасында басқарудағы активтердің саны бойынша да, көлемі бойынша да ең үлкен үлесті құрайды. 2024 жылдың 1 шілдесіндегі жағдай бойынша 82 тікелей инвестициялау қоры мен хедж-қорлар шамамен \$1 млрд активтерді басқарады.
4. Қазақстандағы тікелей және венчурлық инвестициялар нарықтары туралы соңғы есептер реттелетін қорды құрмай тікелей инвестициялар немесе венчурлық қаржыландыру стратегияларын іске асыратын басқарушы компанияларды немесе жеке компанияларды қамтитын неғұрлым кең нарық туралы деректерді ұсынады. Осылайша, тікелей инвестициялау қорлары мен басқарушы компаниялардың қатысуымен M&A мәмілелері 2012-2022 жылдар аралығында \$4,8 млрд құрады. Сонымен қатар, ашылған VC мәмілелер көлемі 2020-2023 жылдары \$140 млн-нан асты.

IV. ҚОРЛАРДЫҢ ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗАСЫ

4.1. ҰЛТТЫҚ ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗА

Қаржы нарығы мен қаржы институттарын реттеуге, бақылауға және қадағалауға жауапты мемлекеттік орган¹⁶ – ҚНРДА Қазақстандағы инвестициялық қорлардың қызметіне қадағалауды жүзеге асырады.

Қазақстандағы инвестициялық қорлардың қызметін реттейтін негізгі заңнамалық акт «Инвестициялық және венчурлық қорлар туралы» заң болып табылады.¹⁷ Бұл заң дауыс беретін акцияларының елу пайыздан астамы меншік немесе сенімгерлік басқару құқығымен ұлттық басқарушы холдингке тиесілі, олардың венчурлық қорлар құру жағдайларын қоспағанда, ұйымдарға қолданылмайды.

Заңға сәйкес, инвестициялық қорлар келесі нысандарда құрылуы мүмкін:

- ашық, аралық немесе жабық нысандарда құрылуы мүмкін инвестициялық пай қорлары;
- акционерлік инвестициялық қорлар.

Ескерту:

*Ұлттық заңнамада «мамандандырылған қор» термині анықталмаған.

** Венчурлық қорларды құру құрылымдарына мыналар жатады: заңды тұлға құрмайтын жай серіктестік, акционерлік қоғам (АҚ) және шаруашылық серіктестігі.

Акционерлік немесе жабық инвестициялық пай қорлары ғана тәуекелмен инвестициялау қорлары бола алады (34-сурет).

Тәуекелмен инвестициялау қорының келесі құқықтары бар:

¹⁶ Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру туралы

¹⁷ Инвестициялық және венчурлық қорлар туралы - «Әділет» АИЖ

- қор активтерімен өтелінетін несиелерді тарту;
- басқарушы компанияның үлестес тұлғаларынан инвестициялық активтерді сатып алу немесе оларға компания басқаратын қор активтерін сату;

- бір заңды тұлғаның бір шығарылымындағы қаржы құралдарына активтерді орналастыру, бұл ретте инвестиция көлемі шығарылған осындай қаржы құралдарының жалпы көлемінің 15%-нан асуы мүмкін.

Сонымен қатар, ұлттық заңнама жылжымайтын мүлік қорларын, исламдық инвестициялық қорларды және венчурлық қорларды реттеуді қарастырады.

Жылжымайтын мүлік қорын тек акционерлік инвестициялық қор ретінде құрылымдауға болады. Исламдық инвестициялық қор жабық инвестициялық пай қоры ретінде де, акционерлік инвестициялық қор ретінде де құрылымдалуы мүмкін. Венчурлық қорлар үшін құрылымдау нұсқаларының кең спектрі, оның ішінде заңды тұлға құрмайтын жай серіктестік, акционерлік қоғам және шаруашылық серіктестік ұсынылады.

Қазақстанның ұлттық реттеуінде тікелей инвестициялау қорлары мен хедж-қорлар қордың жекелеген типтері ретінде анықталмаған. Іс жүзінде мұндай инвестициялық қағидаттар қорлардың инвестициялық стратегияларына енгізілуі мүмкін.

Мемлекеттік қорлар және отбасылық кеңселер сияқты нарықтың негізгі ойыншылары бұл реттеудің қолданыс аясына кірмейді. Мысалы, Қазақстанның тікелей инвестициялар нарығы туралы жақында жасалған есеп бойынша, көптеген отбасылық кеңселер мен бизнес конгломераттары тікелей инвестициялау қағидаттары бойынша жұмыс істейді. Бұл топ қазақстандық тікелей инвестиция нарығының ең жабық сегменті болып қалуда. Аталған есептің негізгі қорытындылары осы есептің 3-тарауында берілген.

4.2. АХҚО ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗАСЫ

AFSA – АХҚО-ның тәуелсіз реттеушісі. AFSA АХҚО-дағы қаржылық және қаржылық емес ұйымдардың қызметін қадағалайды. Қорлардың қызметі CIS қағидаларымен және басқа да АХҚО актілерімен реттеледі.¹⁸

Қор құрылымдары

АХҚО-ның CIS қағидалары қор басқарушыларына қорларды құрылымдаудың бірнеше нұсқасын ұсынады:

1. Ашық немесе жабық типті инвестициялық компания (Investment Company). Ашық инвестициялық компаниялар тұрақты жазылу және өтеу мүмкіндігімен дәстүрлі қорларды басқаруға мүмкіндік береді, ал жабық инвестициялық компаниялар листингтік қор құралын құрылымдау үшін пайдаланылыла алады.
2. Бас серіктесті (қор басқарушысы) және шектеулі серіктестерді қамтитын шектеулі серіктестік (Limited Partnership) АХҚО-дағы қордың құрылымы үшін негіз бола алады.

Ұжымдық инвестициялау схемалары¹⁹

АХҚО юрисдикциясында ұжымдық инвестицияларды басқару, егер ол кәсіпкерлік қызмет шеңберінде жүзеге асырылса, осы қызметті жүзеге асыруға лицензия алуды талап ететін реттелетін қызмет болып саналады.

АХҚО инвесторлардың жіктелуіне қарай қорлардың екі санатын ұсынады:

1. Non-exempt қор – пайлары АХҚО-да ұсынылатын ұжымдық инвестициялардың құрылымы.
2. Exempt қорлардың non-exempt қорларға қарағанда реттелу қатаңдығы азырақ. Бұл қорлар тек кәсіби клиенттерге ғана қолжетімді.

АХҚО юрисдикциясында non-exempt және exempt қорлар кәсіпкерліктің және инвестициялық мақсаттардың нақты түрлеріне бағытталған мамандандырылған қорлар ретінде құрылуы мүмкін. АХҚО мамандандырылған қорлардың келесі түрлеріне рұқсат береді: тікелей инвестициялар қоры, венчурлық капитал қоры, REIT қоры, Исламдық инвестициялық қор, ESG қоры, umbrella қоры, Қорлар қоры, Master-feeder құрылымы (35-сурет).

¹⁸ АХҚО-дағы қорларды басқару және қор қызметі бойынша нұсқаулық. AFSA

¹⁹ АХҚО-дағы қорларды басқару және қор қызметі бойынша нұсқаулық. AFSA

35-сурет. АҚХО заңнамасы шеңберіндегі инвестициялық қорлардың түрлері

Ескерту:

*Шектеулі серіктестіктер көбінесе жабық құрылымдар ретінде құрылады.

** Тікелей инвестициялар қоры exempt қор болып табылады, ол жабық болуы керек (егер AFSA басқаша мақұлдаса).

*** Венчурлық қор exempt қор болып табылады, ол жергілікті және жабық болуы керек және жазылымдардың жалпы сомасы, егер AFSA үлкенірек соманы бекітпесе, \$100 млн (немесе басқа валютадағы баламасы) аспауы керек.

Төмендегі кестеде non-exempt және exempt қорларға қойылатын негізгі талаптар жинақталған.

	Non-exempt қоры	Exempt қоры	
Қор басқарушысы	Жергілікті	Жергілікті	Шетелдік
Қор басқарушының капиталына қойылатын ең төменгі талап	US\$ 150 000	US\$ 50 000*	-
Қордың орналасқан жері	АХҚО және шетелдік юрисдикциялар		АХҚО
Қорды тіркеу/хабарлама	Тіркеу	Хабарландыру	Тіркеу
Қордың жарғысы	Талап етіледі		
Ұсыныс материалдары	Талап етіледі		
Инвестор/пайшы	Шектеусіз	Тек кәсіби клиенттер	
Минималды жазылым сомасы	-	US\$ 50 000	
Кастодиан	Талап етіледі	Талап етілмейді (REIT қоры болмаса)	Талап етіледі
Қор аудитору	Талап етіледі	Талап етілмейді (REIT қоры болмаса)	
Мерзімді есеп	Жыл сайын және тоқсан сайын	Талап етілмейді (листингтегі қор болмаса)	
Қаржылық есеп	Жыл сайын (IFRS немесе US-GAAP)		
Пруденциалды есеп	Тоқсан сайын және жыл сайын		

Дереккөз: AFSA

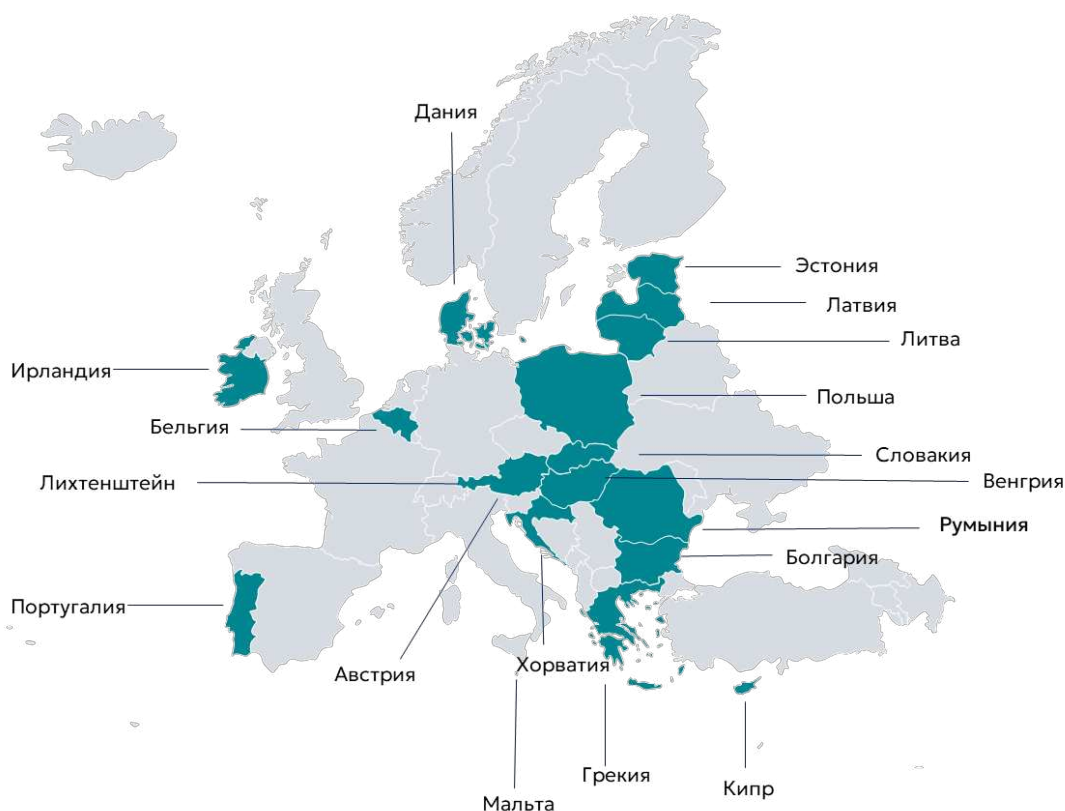
Дереккөз: AFSA

* Қордың сипаты мен оның иелігіндегі активтердің типіне байланысты кастодианның тағайындалуы талап етілмеген жағдай болмаса, қордың тағайындалған кастодианы болуы керек. Әйтпесе, базалық капиталға қойылатын талаптар \$500 000 дейін артады.

Шетелдік қор басқарушысын тану

Шетелдік қор басқарушысына жергілікті қорды басқаруға рұқсат етіледі және мұндай қордың пайлары АХҚО-да ұсынылса, ол exempt қор ретінде жіктелуі керек. Шетелдік қор басқарушысы ретінде тану үшін өтініш беруші АХҚО-ның CIS қағидаларында белгіленген арнайы талаптарға сай болуы керек. Өтініш беруші қор әкімшісін және кастодианды тағайындауы керек. Сонымен қатар, өтінімде басқарушыны AFSA мойындайтын немесе мойындамаған юрисдикциядағы қаржылық реттеуші орган реттейтінін растайтын декларация болуы керек.²⁰

Бүгінгі күні AFSA ESMA-мен үйлестіре отырып, баламалы инвестициялық қорлардың басқарушыларын қадағалау саласындағы ынтымақтастық мәселелері бойынша тиісті ұлттық органдармен өзара түсіністік туралы 18 меморандумға қол қойды.²¹

Венгрияда орналасқан Equilibrium Capital Ltd қор басқарушысы АХҚО-да танылған алғашқы шетелдік қор басқарушысы болды (2023). Бұл қор басқарушысын Венгрияның Орталық банкі реттейді.²²

²⁰ АХҚО-дағы қорларды басқару және қор қызметі жөніндегі нұсқаулық. AFSA

²¹ AFSA

²² aifc.kz

АХҚО-дағы СОҢҒЫ РЕТТЕУШІ ӨЗГЕРІСТЕР

АХҚО-да БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ТОКЕНДЕРІН ШЫҒАРУ БОЙЫНША РЕТТЕУШІ БАЗА

2024 жылдың 1 қаңтарынан бастап бағалы қағаздар токендерін (Security Token Offerings, STO) шығарудың реттеуші базасы эмитенттерге және инвесторларға халықаралық реттеу стандарттарына сәйкес бөлінген тізілім технологиясына негізделген реттелетін бағалы қағаздарды шығару және саудалаудың құрылымдық жолын ұсынады. STO нарық өтімділігін арттыру және нарықтық бағаларды дәлірек анықтау үшін жаңа мүмкіндіктер ашады. Блокчейн технологиясының интеграциясы ашықтықты, нақты уақыттағы сауда деректеріне қол жеткізуді және бағалы қағаздар нарығының жалпы тиімділігін арттыруды қамтамасыз етеді.²³

АХҚО-дағы ОТБАСЫЛЫҚ КЕҢСЕЛЕР

2024 жылдың 1 шілдесінен бастап жеке отбасылық кеңселер үшін арнайы әзірленген АХҚО-дағы отбасылық кеңселердің қызметі туралы AFSA қағидалары күшіне енді. Бұл реттеуші база отбасылық кеңселерге отбасылық кеңсе қорларын құруға және басқаруға мүмкіндік береді, бұл отбасылық капиталды әлемдік озық тәжірибеге сәйкес басқаруды қамтамасыз етеді.²⁴

ЕХЕМРТ ҚОРЛАРҒА АХҚО-НЫҢ ЛИЦЕНЗИЯЛАНҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БИРЖАЛАРЫНДА ӨЗ ПАЙЛАРЫН ОРНАЛАСТЫРУҒА РҰҚСАТ БЕРІЛДІ

AFSA exempt қорларға АХҚО-дағы авторизацияланған инвестициялық биржаларда өз пайларын орналастыруға мүмкіндік беретін жаңа стратегияны енгізді. Бұрын мұндай құқыққа тек non-exempt қорлар ғана ие болатын. Бұл қадам қаржылық құралдардың кең спектрінің пайда болуына әкеледі, кәсіби инвесторлар мен қор басқарушылары арасындағы байланысты нығайтады және тарату шығындарын әлеуетті түрде азайтады деп күтілуде.²⁵

²³ AFSA

²⁴ АХҚО-да отбасылық кеңселерге арналған ережелер күшіне енді – AIFC

²⁵ AFSA

АХҚО ҚАТЫСУШЫЛАРЫ АРАСЫНДАҒЫ СОҢҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР

UMBRELLA ҚОРЫ

2024 жылғы маусымда AFSA АХҚО-дағы алғашқы umbrella қорын – Fonte Emerging Markets Umbrella Fund қорын тіркеді. Бұл қор бірнеше қосалқы қорларды біріктіреді, олардың әрқайсысының өзіндік инвестициялық мақсаттары мен стратегиялары бар.

Umbrella қорлары нормативтік талаптардың сақталуы мен басқаруды біртұтас құрылымға біріктіру арқылы әкімшілендіруді жеңілдетеді. Бұл тәсіл қорларды басқаруды тиімдірек ете отырып, операциялық тиімділікті арттырады, күрделілікті азайтады және қателіктердің ықтималдығын азайтады.²⁶

NON-EXEMPT ҚОРЫ

2024 жылдың қыркүйегінде АХҚО-да бірінші non-exempt қор SBI Active Fund тіркелді. Non-exempt қорлар бөлшек инвесторларға инвестициялық мүмкіндіктердің кең ауқымына, соның ішінде активтерді бөлуде, тәуекелдерді басқаруда және кірістілік әлеуетін бөлуде үлкен икемділікті ұсынады.²⁷

²⁶ АХҚО-да алғашқы шатырлық қор тіркелді – AIFC

²⁷ AFSA бөлшек инвесторлар үшін бірінші non-exempt қорды тіркеді

4.3. ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗАЛАРДАҒЫ НЕГІЗГІ АЙЫРМАШЫЛЫҚТАР

Қорларды басқару қызметіне қатысты ұлттық реттеу мен АХҚО реттеуі арасындағы кейбір негізгі айырмашылықтар төменде келтірілген. Қорды реттеуді сипаттайтын егжей-тегжейлі кестелерді 1 және 2 қосымшалардан табуға болады.

Төменде келтірілген ақпарат авторлардың көзқарасын көрсететініне және АХҚО, AFSA немесе ҚНРДА ресми мәлімдемесі болып табылмайтынына назар аударыңыз.

Ұйымдық құқықтық нысан

Ұлттық нормативтік актілерге сәйкес инвестициялық қорлардың ұйымдық-құқықтық нысандарына акционерлік қоғамдар мен заңды тұлға құрмайтын пайлық қорлар жатады. Тек венчурлық қорлар үшін құрылымдық нұсқалардың кең спектрі ұсынылады. Олар заңды тұлға құрмайтын жай серіктестік, шаруашылық серіктестік және акционерлік қоғам ретінде құрыла алады. Алайда реттелетін венчурлық қор ұлттық заңнамаға сәйкес әлі тіркелмеген.

АХҚО инвестициялық компания немесе шектелген серіктестік түріндегі қорларды құруға рұқсат береді.

Инвестициялық қордың активтері

Ұлттық реттеу тек қана қаржы құралдарына инвестициялауға рұқсат береді (REIT қорларын қоспағанда) және REIT қорлары, ашық және аралық пай қорлары үшін қаржы құралдарының тізімін анықтайды.

АХҚО қағидалары қордың инвестициялық саясатына сәйкес қаржы құралдарына қоса басқа қорларға, туынды құралдарға, жылжымайтын мүлікке және басқа да активтерге инвестициялауға мүмкіндік береді. Қолайлы қаржы құралдарының тізбесі қордың инвестициялық саясаты негізінде анықталады.

Басқарушы компаниялардың капиталына қойылатын талаптар

Ұлттық реттеуге сәйкес зейнетақы активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асыратын инвестициялық портфельді басқарушы капиталына қойылатын талап шамамен \$6,2 млн²⁸ құрайды. Ұлттық реттеу басқарушы компаниялар үшін капиталға жоғары талаптар қойғанымен, мұндай қорлар зейнетақы активтерін басқаруға құқылы.

АХҚО юрисдикциясында басқарушы компаниялар үшін капиталға қойылатын талаптар: non-exempt қорлар үшін \$150 мың және exempt қорлар үшін \$50 мың.

²⁸ 800 000 АЕК

ҚОСЫМШАЛАР

ДИСКЛЕЙМЕР

Бұл Қосымшалар «Қазақстандағы қорларды басқару» есебінің құрамдас бөлігі. Қосымшалардың мазмұны авторлардың пікірлері негізінде құрылымдалған және ұсынылған, оларды ҚНРДА немесе AFSA ресми мәлімдемелері ретінде пайдалануға болмайды.

Қосымшалар тек ақпараттық мақсатта жасалған және құқықтық, қаржылық немесе кәсіби кеңес емес. Осы Қосымшада қамтылған ақпарат оның дәлдігіне, толықтығына немесе сенімділігіне қатысты ешқандай кепілдіктер әрі мәлімдемелерсіз «сол қалпында» шартымен берілген.

Қосымшаларда қамтылған ақпаратты пайдаланудың тәуекелі толығымен өзіңізге жүктеледі. Біз сіздің немесе кез келген басқа тараптың ақпаратты пайдалануынан туындайтын кез келген салдар немесе жауапкершілік үшін жауапты емеспіз.

Қосымшалар қосымша ақпарат алу немесе контекст үшін сыртқы көздерге немесе үшінші тарап веб-сайттарына сүйене алады. Дегенмен, біз үшінші тарап веб-сайттарының мазмұнын мақұлдамаймыз немесе бақыламаймыз және мұндай веб-сайттардың дәлдігі, заңдылығы әрі мазмұны үшін жауап бермейміз.

Қосымшаларда ешнәрсе оқырман мен ұйымымыз арасында клиенттік қарым-қатынас орнату ретінде түсіндірілмеуі керек. Егер сізге заң, қаржылық немесе кәсіби кеңес қажет болса, нақты жағдайларыңызға байланысты арнайы кеңес бере алатын білікті маманға жүгінуіңіз керек.

Біз кез келген мақсат үшін Қосымшаларда қамтылған ақпараттың жарамдылығына, сенімділігіне, қолжетімділігіне, уақтылылығына немесе дәлдігіне қатысты ешқандай мәлімдеме жасамаймыз немесе кепілдік бермейміз. Біз Қосымшаларды пайдалану немесе пайдалану мүмкін еместігінен туындайтын тікелей, жанама, кездейсоқ, арнайы, салдарлы залал үшін жауапты емеспіз.

Қазақ және орыс тілдеріндегі аудармалар мен ағылшын тіліндегі мәтін арасында қайшылықтар болған жағдайда, соңғысы басымдыққа ие болады.

1-ҚОСЫМША
ҰЛТТЫҚ ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗА

1. ҚОРЛАРДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ, АВТОРИЗАЦИЯ, ҚАЙТА ҚҰРЫЛЫМДАУ ЖӘНЕ ТАРАТУ

1-қосымша

Талап	Акционер. жылжымайтын мүлік қоры	Акционерлік инвестициялық қор	Жабық инвест. пай қоры	Ашық инвест. пай қоры	Аралық инвест. пай қоры
Заңды нысаны	АҚ				
Қордың мөлшері (мин/макс)	Жарғылық капиталы кемінде 50 000 АЕК				
Қорды құру	Қор ережелерімен анықталады				
Тіркеу	Жарғыда инвестициялық декларацияға сәйкес қызмет туралы ереже; шығыстардың түрлері, айқындау тәртібі және ең жоғары мөлшері қамтылуға тиіс				
Тіркеуге қажет құжаттар	Басқарушы компанияның директорлар кеңесі инвестициялық пай қорын құру туралы шешім қабылдайды және пай қорының ережелерін бекітеді. Басқарушы компания бірнеше инвестициялық пай қорларын құруға құқылы. Бір басқарушы компания құрған бір түрдегі инвестициялық пай қорлар инвестициялық декларациялар бойынша әр түрлі болуы керек.				
Арнайы талаптар	АҚ туралы Заңға сәйкес				
Қайта ұйымдастыру және тарату	ҚНРДА 15 жұмыс күні ішінде жүзеге асырады				
Ерікті қайта ұйымдастыру және тарату	- Жарғы - Басқарушы компаниямен шарт жобасы - Жалпы жиналыс немесе құрылтайшы бекіткен инвестициялық декларация				
Мәжбүрлеп қайта ұйымдастыру және тарату	- Өтініш - Директорлар кеңесі немесе акционерлерінің жалпы жиналысы қабылдаған инвестициялық пай қорын құру туралы шешімнің көшірмесі - Директорлар кеңесі немесе акционерлерінің жалпы жиналысы бекіткен инвестициялық пай қорының қағидалары - Басқарушы компанияның ішкі құжаттары				
Листинг және трейдинг	Мыналарға: «алтын акция» енгізуге; - еншілес ұйымдар құруға (жылжымайтын мүлік қорына тек жылжымайтын мүлікке қызмет көрсету үшін еншілес ұйымдар құруға рұқсат беріледі); - жай акцияларды қоспағанда, өзге қаржы құралдарын шығаруға (тәуекелмен инвестицияланатын инвестициялық қорлар және жылжымайтын мүлік қорларын қоспағанда) тыйым салынады.				
	Басқарушы компания жасалған шарттарға сәйкес жұмыс істеуін қамтамасыз ететін инвестициялық қорлардың пайларын ұстаушы бола алмайды. Кастодиан, аудиторлық ұйым және бағалаушы жасалған шарттарға сәйкес жұмыс істеуін қамтамасыз ететін инвестициялық пай қорларының акцияларын ұстаушылары бола алмайды.				
	АҚ туралы Заңға сәйкес				
	Пай ұстаушылардың жалпы жиналысының құзыреті				
	Уәкілетті органды 5 жұмыс күнінен кешіктірмей хабардар етуге тиіс				
	- Жабық пай қорларын біріктіруге рұқсат етіледі - Нысанды ашық немесе аралық пай қорына өзгертуге пай иеленушілердің жалпы жиналысының шешімі бойынша жол беріледі				
	- Ашық пай қорларды біріктіруге рұқсат етіледі - Жабық пай қорына ұйымдық нысанды өзгертуге тыйым салынады				
	- Аралық пай қорларын біріктіруге рұқсат етіледі - Жабық пай қорына ұйымдық нысанды өзгертуге тыйым салынады				
	- Соттың шешімі бойынша - Соттың шешімі заңды күшіне енген күннен бастап бес жұмыс күні ішінде уәкілетті органға хабарлама жібереді. - Акционерлік инвестициялық қордың басқарушы компаниямен шарт бұзылған, тоқтатылған немесе қолданылу мерзімі өткен күннен бастап екі ай ішінде «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясында қайта тіркеуден өтпеуі оны мәжбүрлеп таратуға негіз болып табылады.				
	Рұқсат (тәуекелмен инвестицияланатын инвестициялық қорларын қоспағанда)				
	Рұқсат (тәуекелмен инвестицияланатын инвестициялық қорларын қоспағанда)				
	Рұқсат етілмейді				
	Рұқсат етілмейді				

*Ескерту: Венчурлық қорлар қосымшаларда қарастырылмаған.

Венчурлық қорлар келесі түрде құрылуы мүмкін: 1) заңды тұлға құрмай жай серіктестік; 2) АҚ; 3) шаруашылық серіктестік. Венчурлық қордың жарғысында оның айрықша қызметі венчурлық қаржыландыру екендігі туралы ереже болуы керек.

2. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК

1-қосымша

Талап	Акционер. жылжымайтын мүлік қоры	Акционерлік инвестициялық қор	Жабық инвест. пай қоры	Ашық инвест. пай қоры	Аралық инвест. пай қоры
Бірінші жалпы жиналыстың шешімі		Кастодианды таңдау туралы шешім қабылдау	-	-	-
Жалпы жиналысқа қатысу		Басқарушы компанияның, кастодианның, орталық депозитарийдің, аудитордың, реттеушінің өкілдері қатыса алады	-	-	-
Жалпы жиналыстың шешімдері		Акционерлердің акцияларды сатып алу туралы өтініш беру мүмкіндігін көздейтін шешім 30 күннен кейін күшіне енеді.	Талаптар сақталған жағдайда жабық қорды ашық немесе аралық қорға өзгерту туралы шешім	-	-
Инвестициялық декларацияға/қор ережелеріне өзгерістер енгізу құзыреті		Директорлар кеңесінің құзыреті	Пай ұстаушылардың жалпы жиналысының құзыреті	Басқарушы компанияның құзыреті	
Инвестициялық декларацияға/қор ережелеріне өзгерістер (ҚНРДА келісімі бойынша)		-	Мыналарды қоспағанда өзгерістер мен толықтырулар ҚНРДА-мен келісуге жатады: - Басқарушы компанияның атауы және орналасқан жері - Кастодианның атауы және орналасқан жері - Басқарушы компанияның және кастодианның аудиторын өзгерту, сондай-ақ аудитордың атауы мен орналасқан жеріндегі өзгерістер - Акцияларды орналастыру және өтеу бойынша делдалдардың тізімі		
ҚНРДА-ның өзгерістерді қарау мерзімі		Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген күннен бастап 3 жұмыс күні ішінде ҚНРДА-ға бекітуге ұсынылады	ҚНРДА 15 жұмыс күні ішінде жүзеге асырады		
Инвестициялық декларация/қор ережелеріне енгізілген өзгерістердің күшіне енуі		Бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланғаннан немесе акциялардың барлық ұстаушылары уәкілетті органда тіркелгенін көрсете отырып, осы өзгерістердің/толықтырулардың мәтінін алғаннан кейін 30 күн өткен соң	-	Бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланғаннан кейін 30 күн	
Акционерлердің/пай ұстаушылардың жауапкершілігі		Акционер компанияның шығындары үшін тек өз акцияларының құны шегінде жауап береді	Пай ұстаушылар қордың міндеттемелері бойынша жауап бермейді және олар иелік ететін пайлардың құны көлемінде шығындар тәуекелін көтереді.		
Акционерлердің/пай ұстаушылардың құқықтары		АҚ туралы Заңға сәйкес	•Басқарушы компанияның қызметін бақылауды жүзеге асырады •Жалпы жиналысқа қатысу •Дивидендтер алу	Пай қорының ережелеріне сәйкес басқарушы компанияның қызметін бақылау	
Жалпы жиналыстың айрықша құзыреті		АҚ туралы Заңға сәйкес	1) қор ережелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу; 2) қордың қызметін тоқтату; 3) басқа жабық пай қорына қосылу немесе ашық немесе аралық қорға ауысу; 4) басқарушы компанияның немесе кастодианның ауысуы; 5) қағидаларға сәйкес өзге де мәселелер	-	

3. ҚОРДЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ДЕКЛАРАЦИЯСЫ ЖӘНЕ ҚОР ЕРЕЖЕЛЕРІ

Талап	Акционер. жылжымайтын мүлік қоры	Акционерлік инвестициялық қор	Жабық инвест. пай қоры	Ашық инвест. пай қоры	Аралық инвест. пай қоры
Қордың толық және қысқартылған атауы			✓	✓	✓
Басқарушы компанияның толық атауы және орналасқан жері. Құқықтар мен міндеттері	✓	✓	✓	✓	✓
Кастодианның, аудитордың толық атауы және орналасқан жері. Құқықтар мен міндеттері	✓	✓	✓	✓	✓
Пай ұстаушылардың құқықтары мен міндеттері			✓	✓	✓
Басқарушы компанияның, кастодианның және инвестициялық пай қорының жұмыс істеуін қамтамасыз ететін өзге де тұлғалардың осы қордың активтері есебінен төленуге жататын шығыстары мен сыйақыларының түрлері, айқындалу тәртібі және ең жоғары мөлшерлері	✓	✓	✓	✓	✓
Басқарушы компанияның ережелерге/инвестициялық декларацияға өзгерістер мен толықтырулар енгізу шарттары мен тәртібі			-	✓	✓
Басқарушы компанияны немесе кастодианды өзгертудің шарттары мен тәртібі			✓	✓	✓
Сенімгерлік басқару шарты			✓	✓	✓
Қордың әрекет ету мерзімі (немесе шектеусіз)			✓	✓	✓
Инвестициялық саясаттың мақсаттары мен міндеттерін, сондай-ақ саясат бойынша шектеулер	✓	✓	✓	✓	✓
Инвестициялық объектілердің тізбесі, мәмілелердің түрлері, олардың шарттары мен лимиттері	✓	✓	✓	✓	✓
Активтерді инвестициялық декларацияға сәйкес келтіру тәртібі мен мерзімдері			✓	✓	✓
Тәуекелдердің сипаттамасы және активтерді хеджирлеу және әртараптандыру шарттары	✓	✓	✓	✓	✓
Дивидендтік саясат / дивидендтерді есептеу, төлеу шарттары мен тәртібі	✓	✓	✓	-	-
Активтердің құнын және пайдың есептік құнын есепке алу және айқындау тәртібі	✓	✓	✓	✓	✓
Пайлардың есептік құнына үстемеақыларды қолдану шарттары мен есептеу тәртібі			✓	✓	✓
Басқарушы компанияның пайын сатып алу кезінде жеңілдікті қолдану шарттары мен есептеу тәртібі			-	✓	✓
Пайларды орналастыру және сатып алу жөніндегі басқарушы компанияны өкілдерінің тізбесі			✓	✓	✓
Қорды тарату / тоқтату шарттары мен тәртібі			✓	✓	✓
Инвестициялық декларация			✓	✓	✓
Пайларды сатып алуға өтінімдерді беру және орындау шарттары мен тәртібі			✓	✓	✓
Бастапқы орналастыру кезінде пайдың номиналды құны			✓	✓	✓
Пайды сатып алуға өтінімдерді орындау шарттары			-	✓	✓
Орналастыру мен сатып алуды тоқтата тұру шарттары мен тәртібі			✓	✓	✓
Қайта сатып алуды тоқтата тұру шарттары мен тәртібі			-	✓	✓
Пайларды басқа ашық немесе аралық пай қорының пайларына айырбастау шарттары			-	✓	✓
Пай ұстаушыларына ақпаратты ашу шарттары			✓	✓	✓
Пай ұстаушыларына жауап беру шарттары мен тәртібі			✓	✓	✓
Ақпарат жарияланатын бұқаралық ақпарат құралдары туралы ақпарат			-	✓	✓
Пай ұстаушыларын жалпы жиналысын шақыру және өткізу шарттары, тәртібі			✓	-	-

4. АКЦИЯЛАРДЫ/ПАЙЛАРДЫ ОРНАЛАСТЫРУ, ЖОЮ, САТУ ЖӘНЕ ӨТЕУ

1-қосымша

Талап	Акцион. жылжымайтын мүлік қоры	Акционерлік инвестициялық қор	Жабық инвест. пай қоры	Ашық инвест. пай қоры	Аралық инвест. пай қоры
Орналастыру			•3 айдан аспайды және активтердің минималды мөлшеріне жеткенде аяқталады •Бір реттік ұзарту мүмкін (ҚНРДА келісімі бойынша), бірақ 3 айдан аспайды		
Пайларды сатып алу	Тек ақшамен және ұлттық валютамен		Тек ақшамен және ұлттық валютамен (пайлардың номиналды құны шетел валютасында көрсетілуі мүмкін)		
Бастапқы орналастыру кезеңіндегі шектеулер			Басқарушы компаниямен үлестес емес және бағалы қағаздары қор биржасының тізіміне енгізілген екінші деңгейдегі банктердің депозиттеріне ғана инвестициялау		
Пай ұстаушыларға арналған шектеулер	•Басқарушы компания, кастодиан, орталық депозитарий, аудитор және бағалаушы •Оффшорлық аймақтарда тіркелген заңды тұлға (тәуекелмен инвестициялайтын акционерлік инвестициялық қорды қоспағанда)*	•Басқарушы компания, кастодиан, аудитор және бағалаушы** •Заңды тұлға, егер оның қаржы құралдары активтердің құрамына кірсе және 5-тен көп болса%	Басқарушы компания, кастодиан, аудитор және бағалаушы	Басқарушы компания, кастодиан, аудитор және бағалаушы	
Пай ұстаушыларынан пайларды сатып алу кезеңділігі			Кем дегенде екі аптада 1 рет	Жылына кемінде 1 рет (егер айына 1 реттен кем болса, онда өтінімдерді қабылдау кезеңі кемінде 3 жұмыс күні)	
Акция/пайларды қайта сатып алу	Акционерлердің жалпы жиналысы туралы шешім қабылдаған жағдайда: •қорды қайта ұйымдастыру немесе •акционерлердің құқықтарына нұқсан келтіретін осы қордың жарғысына немесе акциялар шығару проспектісіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу • инвестициялық декларацияға өзгерістер мен толықтырулар енгізу	Егер қордың ережелерінде көзделмесе, талап етуге құқығы жоқ	•Инвестициялық пай қоры активтерінің құрамында бар немесе оларды өткізуден алынған ақша, сондай-ақ қарыз қаражаты есебінен •Бастапқы орналастыру кезінде рұқсат етілмейді •Басқарушы компаниядан ережелерде белгіленген шарттарда және тәртіппен талап етуге құқылы •Ұстаушылардың мүдделеріне нұқсан келтіретін ережелерге өзгерістер күшіне енгенге дейін 30 күн ішінде •Жеңілдіктерге рұқсат етіледі (3%-дан аспайды) •Пай қоры қызметін тоқтатқан және ережелерді өзгерткен кезде жеңілдіктерге тыйым салынады	•Инвестициялық пай қоры активтерінің құрамында бар немесе оларды өткізуден алынған ақша, сондай-ақ қарыз қаражаты есебінен •Бастапқы орналастыру кезінде рұқсат етілмейді •Басқарушы компаниядан ережелерде белгіленген шарттарда және тәртіппен талап етуге құқылы •Ұстаушылардың мүдделеріне нұқсан келтіретін ережелерге өзгерістер күшіне енгенге дейін 30 күн ішінде •Жеңілдіктерге рұқсат етіледі (3%-дан аспайды) •Пай қоры қызметін тоқтатқан және ережелерді өзгерткен кезде жеңілдіктерге тыйым салынады	
Кейіннен орналастыру			Бағаға үстемеақылар рұқсат етіледі	Бағаға үстемеақылар рұқсат етіледі	Бағаға үстемеақылар рұқсат етіледі
Пайларды орналастыруды, сатуды, өтеуді және жоюды уақытша тоқтату		•ҚНРДА-ның нұсқауы бойынша •Басқарушы компания ережеде орналастыруды тоқтата тұруды көздеуге құқылы, егер БАҚ-та хабарласа	ҚНРДА немесе басқарушы компанияның нұсқамасы бойынша (бірақ ҚНРДА пайшылардың мүдделеріне сәйкес келмеген жағдайда тыйым салуға құқылы)	•ҚНРДА немесе басқарушы компанияның нұсқамасы бойынша (бірақ ҚНРДА пайшылардың мүдделеріне сәйкес келмеген жағдайда тыйым салуға құқылы) •Басқарушы компания ережеде орналастыруды тоқтата тұруды көздеуге құқылы, егер БАҚ-та хабарласа	

*Тәуекелмен инвестициялайтын қоры үшін жекелеген талаптар қолданылмайды

** Басқарушы компанияның маркет-мейкер функциясы шеңберінде пайларды ұстап тұру жағдайын қоспағанда. Бұл ретте осы басқарушы компанияның ұстауындағы пайлардың саны ол басқаратын қордың барлық орналастырылған пайларының (сатып алынған пайларды қоспағанда) санынан 10% - дан кем болуға тиіс.

5. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚОРДЫҢ АКТИВТЕРІ

1-қосымша

Талап	Акционер. жылжымайтын мүлік қоры	Акционерлік инвест. қор	Жабық инвест. пай қоры	Ашық инвест. пай қоры	Аралық инвест. пай қоры
Активтер	•Қаржы құралдары •Ғимараттар мен құрылыстар •Жер учаскелері •Аяқталмаған құрылыс нысандары •Ғимараттар мен құрылыстарға қызмет көрсетуге арналған өндірістік жабдықтар мен негізгі құралдар	•Қаржы құралдары	•Қаржы құралдары	•Қаржы құралдары	•Қаржы құралдары
Қаржы құралдарының тізбесі	•Мемлекеттік бағалы қағаздар, жергілікті атқарушы органдардың облигациялары, Самұрық-Қазына және оның еншілес ұйымдары шығарған борыштық бағалы қағаздар, •Рейтингі «В-» төмен емес екінші деңгейдегі банктердегі салымдар, бейрезидент бас банкінің рейтингі «А-» төмен емес банктердегі салымдар •Акциялар, егер олар мәміле жасалған күні ҚР қор биржасы индексінің өкілетті тізімінде болса •«В-» төмен емес рейтингісі бар Қазақстан Республикасы эмитенттерінің борыштық бағалы қағаздары •«АА-» кем емес рейтингі бар шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздары •Халықаралық қаржы ұйымдарының орталық банктерінің бағалы қағаздары •«BBB» төмен емес тәуелсіз рейтингі бар мемлекеттердің мемлекеттік бағалы қағаздары және валюталары, тазартылған бағалы металдар •Негізгі активтері жылжымайтын мүлік қоры сатып алуға рұқсат етілген қаржы құралдары болып табылатын туынды қаржы құралдары •Жылжымайтын мүлік қорына кіретін мүлікке қызмет көрсететін заңды тұлғаның қатысу үлесі	-	-	•Мемлекеттік бағалы қағаздар, жергілікті атқарушы органдардың облигациялары, Самұрық-Қазына және оның еншілес ұйымдары шығарған борыштық бағалы қағаздар •Рейтингі «В-» төмен емес екінші деңгейдегі банктеріндегі салымдар, бейрезидент бас банкінің рейтингі «А-» төмен емес банктеріндегі салымдар •АІХ қор биржасында жария саудаға салуға рұқсат етілген бағалы қағаздар •«В-» төмен емес рейтингісі бар эмитенттерінің борыштық бағалы қағаздары, •Қазақстан Республикасы ұйымдарының қор биржасының ресми тізіміне енгізілген және/немесе АІХ бойынша ашық саудаға жіберілген инфрақұрылымдық облигациялары •Қор биржасының ресми тізімінде енгізілген және/немесе АІХ-те ашық саудаға жіберілген инвестициялық қор пайлары •Morningstar рейтингтік агенттігінің «3 жұлдыздан» төмен емес рейтингісі бар ETF, ETN •Депозитарлық қолхаттар •«BBB» төмен емес тәуелсіз рейтингі бар мемлекеттердің бағалы қағаздары және валюталары, тазартылған бағалы металдар •Рейтингі «BB-» төмен емес халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары, шетелдік ұйымдардың бағалы қағаздары, •Шарттар орындалған жағдайда Principal protected notes, шарттар орындалған кезде туынды қаржы құралдары •«А-» төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі бар резидент емес банктердегі салымдар •Активтерінің құрылымы негізгі қор индекстерінің бірінің құрылымын қайталайтын ETF •ЖШС-да қатысу үлесі	
Қаржы құралдары бойынша шектеулер (тыйымдар)	•Бір басқарушы компания басқаратын қордың акциялары/пайлары •Басқарушы компанияның активтері/бағалы қағаздары •Коммерциялық емес ұйымдардағы акциялар/қатысу үлестері •Орналастырудың жалпы көлемінен 15%-дан астам қаржы құралдары (жылжымайтын мүлікке қызмет көрсету негізгі қызметі саналатын еншілес ұйымдар құру бөлігінде тәуекелді инвестициялық қорларды және жылжымайтын мүлік қорларын қоспағанда)				
Инвестициялар бойынша лимиттер	•Активтердің кемінде 80% жылжымайтын мүлікте, барлық кірістің кемінде 50% жалдаудан. •Бір тұлғаның немесе оның аффилиирленген тұлғаларының қаржылық құралдары және квазимемлекеттік компанияның және оның бір саладағы үлестес тұлғаларының қаржы құралдары – барлығы 20%-дан аспайды	•Бір тұлғаның немесе оның үлестес тұлғаларының қаржы құралдары 30%-дан аспайды •Квзимемлекеттік компанияның және оның бір саладағы үлестес тұлғаларының қаржы құралдары 50%-дан аспайды	•Бір тұлғаның немесе оның үлестес тұлғаларының қаржы құралдары 20%-дан аспайды •Квзимемлекеттік компанияның және оның бір саладағы үлестес тұлғаларының қаржы құралдары 30%-дан аспайды	•Бір тұлғаның немесе оның үлестес тұлғаларының қаржы құралдары 20%-дан аспайды •Квзимемлекеттік компанияның және оның бір саладағы үлестес тұлғаларының қаржы құралдары 30%-дан аспайды	
Қарыз көлемі	Активтер құнының 60%-нан аспауы керек	Акцияларды/пайларды сатып алу үшін алынған қарыздар таза активтер құнының 10%-нан аспайды және мерзімі 3 айдан аспайды	Пайларды сатып алу үшін алынған қарыздар таза активтер құнының 10%-нан аспайды және мерзімі 3 айдан аспайды	Пайларды сатып алу үшін алынған қарыздар таза активтер құнының 10%-нан аспайды және мерзімі 3 айдан аспайды	Басқарушы компанияның есебінен осындай қарыздар бойынша сыйақы төлеу
Активтердің құрамын сәйкестендіру мерзімдері	•тіркелген күннен бастап 12 ай •6 ай (алғашқы 12 айдан кейін)			-	
Бухгалтерлік есеп	Қаржы министрлігінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізу			-	

6. Пруденциялық НОРМАТИВТЕР

Талап	Зейнетақы активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асыруға құқығы жоқ инвестициялық портфельді басқарушы	Зейнетақы активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асыратын инвестициялық портфельді басқарушы
Жарғылық капиталдың минималды мөлшері	-	800 000 АЕК
Меншікті капиталдың минималды мөлшері	50 000 АЕК	440 000 АЕК
Меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициенті	$K = (\Theta JA + \Theta A - M) / (50\,000 \text{ АЕК} + \text{ИПБ_От}), \text{ мұнда:}$ ΘJA - есептеу күніне қолда бар инвестициялық портфельді басқарушының өтімділігі жоғары активтері; ΘA - инвестициялық портфельді басқарушының есептеу күніне қолда бар өтімді деп танылатын өтімді активтері; M - есеп айырысу күніндегі баланс бойынша жиынтық міндеттемелер; ИПБ_От - есептеу күніне инвестициялық басқарудағы активтердің мөлшері ретінде есептелген, ИПБ операциялық тәуекел коэффициентіне көбейтілген активтерді сенімгерлік басқаруға байланысты операциялық тәуекел – 0,1%.	$K = (\Theta JA + \Theta A - M) / (440\,000 \text{ АЕК} + \text{ЗА_ИПБ_От}), \text{ мұнда:}$ ΘJA - есептеу күніне қолда бар инвестициялық портфельді басқарушының өтімділігі жоғары активтері; ΘA - инвестициялық портфельді басқарушының есептеу күніне қолда бар өтімді деп танылатын өтімді активтері; M - есеп айырысу күніндегі баланс бойынша жиынтық міндеттемелер; ЗА_ИПБ_От - есептеу күніне инвестициялық басқарудағы активтердің мөлшері ретінде есептелген, ЗА ИПБ операциялық тәуекел коэффициентіне көбейтілген активтерді сенімгерлік басқаруға байланысты операциялық тәуекел – 4%.
Өтімділік коэффициенті	K2-1: 1 кем емес; K2-2: 0,9 кем емес; K2-3: 0,8 кем емес; K2-4: 0,5 кем емес.	
Пруденциялық нормативтер бойынша есептіліктің кезеңділігі	Ай сайын, 5 жұмыс күнінен кешіктірмей	
Бұзушылықтар туралы хабарлама	3 жұмыс күні ішінде	
Ұйымның қаржылық тұрақтылығын арттыру бойынша ерте ден қою шараларын көздейтін іс-шаралар жоспары	• Ұйымның қаржылық жағдайының нашарлауына әсер ететін факторды, оның пайда болу себептерін көрсете отырып, егжей-тегжейлі талдау; • Фактордың болжамы, осы болжамның негіздемесі және фактордың ұйым қызметіне кері әсері; • Факторды ұйымның қызметіне қауіп төндірмейтін және қосымша тәуекелдер тудырмайтын деңгейге жеткізуді көздейтін жақсарту шаралары; • Әрбір тармақ бойынша іс-шаралар жоспарын орындау мерзімдері; • Іс-шаралар жоспарының орындалуына жауапты басшылардың тізімі	
ҚНРДА іс-шаралар жоспарын қарау	30 жұмыс күні ішінде	
Іс-шаралар жоспарын ұсыну	5 жұмыс күні ішінде (басқарушы компания факторларды тәуелсіз анықтаған жағдайда)	
Факторларды анықтау әдістемесі	• Қатарынан 3 ай ішінде меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициентінің меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициентінің мәнінен 0,3 тармаққа асатын немесе одан төмен деңгейге дейін екі және одан да көп рет төмендеуі • Меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициентінің мәнінен 0,3 тармаққа асатын деңгейден төмен болған кезде меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициентінің төмендеуі • Қатарынан 3 ай ішінде жиынтық өтімді активтер көлемінің 20 және одан көп пайызға жиынтық төмендеуі • Қатарынан 3 ай ішінде шығынды қызмет	

7. КАСТОДИАН ЖӘНЕ ҚОР ӘКІМШІСІ

Қосымша қызмет көрсетушілермен жасалатын келісімдерге қойылатын талаптар мен мазмұны

Қор үшін міндетті талап

Әрбір инвестициялық қор үшін жеке есеп

Активтерді сақтау (меншікті активтерден немесе басқа клиенттердің активтерінен бөлек)

Акцияларды/пайларды орналастыру және сатып алу жөніндегі операциялардың есебі

Инвестициялық қорлар активтерінің құны, қозғалысы және құрамының есебі

Орналастыру және өтеу кезінде акциялардың құнын есептеу

Заңнаманың сақталуын қамтамасыз ету мақсатында транзакцияларды бақылауды жүзеге асыру

Инвестициялық қор активтерінің құнын, қозғалысын және құрамын басқарушы компаниямен ай сайын салыстырып отыруды қамтамасыз ету

Кастодиан

Әкімші

✓

-

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

*Ұлттық заңнамада қор әкімшісі туралы ережелер жоқ

2-ҚОСЫМША
АХҚО ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗАСЫ

1. ҚОРЛАРДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ, АВТОРИЗАЦИЯ, ҚАЙТА ҚҰРЫЛЫМДАУ ЖӘНЕ ТАРАТУ

2-қосымша

Талап	Non-exempt қор	Exempt қор	
Қор басқарушысы	Жергілікті	Жергілікті	Шетелдік
Заңды нысаны	- Инвестициялық компания - Шектеулі серіктестік	- Инвестициялық компания - Шектеулі серіктестік	- Инвестициялық компания - Шектеулі серіктестік
Қордың мөлшері (мин/макс)	Қордың жарғысына сәйкес	Қордың жарғысына сәйкес	Қордың жарғысына сәйкес
Қорды тіркеу	Тіркелу қажет	1. Хабарлама* 2. Егер: >15 клиент; - листингтелетін қор болса тіркелу талап етіледі.	Тіркелу қажет
Тіркеуге қажет құжаттар	- Тіркеу нысаны - Қордың жарғысы - Қорға қатысты ұсыныс материалдары - Қор басқарушысының жарғы мен ұсыныс материалдарының AFSA талаптарына сәйкестігін растайтын сертификаты - AFSA сұратуы бойынша басқа ақпарат	- Хабарлама/Тіркеу нысаны - Қордың жарғысы - Қорға қатысты ұсыныс материалдары - Қор басқарушысының жарғы мен ұсыныс материалдарының AFSA талаптарына сәйкестігін растайтын сертификаты - AFSA сұратуы бойынша басқа ақпарат	- Тіркеу нысаны - Қордың жарғысы - Қорға қатысты ұсыныс материалдары - Қор басқарушысының жарғы мен ұсыныс материалдарының AFSA талаптарына сәйкестігін растайтын сертификаты - AFSA сұратуы бойынша басқа ақпарат
Арнайы талаптар	- Пайларды сатып алу және қайта шығару немесе сату мақсаттары үшін бірыңғай баға белгілеу (ашық non-exempt қорлар үшін) - Кастодиан мен қор әкімшісі қажет (REIT қорларын қоса)** - Аудитор қажет (non-exempt қорлары және REIT қорлары үшін)	Кастодианды, қор әкімшісін, аудиторды тағайындау қажет (REIT қорлары үшін)	Кастодианды және қор әкімшісін тағайындау қажет** Аудиторды тағайындау қажет (REIT қорлары үшін)
Қайта ұйымдастыру және тарату	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules , Insolvency Regulations сәйкес	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules , Insolvency Regulations сәйкес	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules , Insolvency Regulations сәйкес
Ерікті қайта ұйымдастыру және тарату	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules сәйкес	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules сәйкес	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules сәйкес
Мәжбүрлеп қайта ұйымдастыру және тарату	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules сәйкес	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules сәйкес	Companies Regulations and Rules/LP Regulations and Rules сәйкес
Листинг және трейдинг	Рұқсат	Белгілі шарттарда рұқсат етіледі***	Тыйым салынған

- *Exempt қорлар үшін "хабарлау" мүмкіндігіне қарамастан, бұл exempt қорларды құруды және басқаруды жоспарлайтын қор басқарушыларын АХҚО-ның тиісті актілерін сақтаудан босатпайды.
- **CIS ережесінің 8.2 т. (AFSA кастодианды немесе қор әкімшісін жеке тағайындау талабынан бас тартуы мүмкін).
- ***Дереккөз: AFSA NOTICE N° AFSA-C-QA-2024-0454, from 17 June 2024 ON MODIFICATION (Domestic Fund Managers of Exempt Funds)
- Дереккөз: AIFC CIS Rules

2. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК

Талап	Non-exempt қор	Exempt қор
Бірінші жалпы жиналыстың/директорлар отырысының шешімі	Қор жарғысына сәйкес	Қор жарғысына сәйкес
Жалпы жиналысқа/директорлар отырысына қатысу	Қор жарғысына сәйкес	Қор жарғысына сәйкес
Жалпы жиналыстың/директорлар отырысының шешімдері	Қор жарғысына сәйкес	Қор жарғысына сәйкес
Инвестициялық декларацияға/саясатқа өзгерістер енгізу құзыреті	Қор жарғысына сәйкес	Қор жарғысына сәйкес
Инвестициялық декларацияға/саясатқа өзгерістер (AFSA келісімі бойынша)	Қажет	-
AFSA-ның өзгерістерді қарау мерзімі	-	-
Инвестициялық декларация/саясатқа енгізілген өзгерістердің күшіне енуі	Қор жарғысына сәйкес*	Қор жарғысына сәйкес*
Пай ұстаушылардың жауапкершілігі	Қор жарғысына сәйкес	Қор жарғысына сәйкес
Пай ұстаушылардың құқықтары	Қор жарғысына сәйкес	Қор жарғысына сәйкес
Жалпы жиналыстың/директорлар отырысының айрықша құзыреті	Қор жарғысына сәйкес	Қор жарғысына сәйкес

*Егер ол кемінде 90 күн бұрын қордың пайларын ұстаушыларға енгізу немесе ұлғайту туралы, сондай-ақ оның басталу күні туралы жазбаша хабарлама бермесе және қордың пай ұстаушылары бұл жаңа санатты немесе ұлғайтуды қордың жарғысында көзделген көпшілік дауыспен бекітпесе, қор басқарушысының өз қызметтері үшін сыйақының жаңа санатын енгізуге немесе қорды басқару үшін ағымдағы мөлшерлемені немесе сыйақы сомасын ұлғайтуға құқығы жоқ.

3-1. ЖАРҒЫ: NON-ЕХЕМРТ ЖӘНЕ ЕХЕМРТ ҚОРЛАР

Мазмұнға қойылатын талап	Non-exempt қор	Exempt қор
Қордың атауы	✓	✓
Қор басқарушысының аты-жөні және оның негізгі қызмет орны	✓	✓
Қор жарғысы АХҚО заңнамасымен реттелетін жергілікті қор болып табылатыны туралы ереже	✓	✓
Қордың ұйымдық-құқықтық нысаны және оның ашық немесе жабық болуы	✓	✓
Келесі ережелер көзделуі керек:		
i. Қор басқарушысы қорға қатысты барлық операцияларға жауапты және мезгіл-мезгіл іс-шараларды немесе аутсорсингтік функцияларды тапсыра алады, бірақ бұл қызмет пен функциялардың орындалуына жауапты емес.	✓	✓
ii. Қордың мүлкі қорды басқарушыға сеніп тапсырылады және қордың басқарушысы, тіпті егер кастодиан қор мүлкіне заңды құқықты иеленсе де, мүлік үшін жауапты болып қалады.		
Қордың әрекет ету мерзімі	✓	✓
Қордың алымдары, комиссиялық сыйақылары және басқа да шығыстары қор мүлкінен алынуы мүмкін. Мұндай алымдар, комиссиялар және басқа да шығындардың мөлшерін анықтау	✓	✓
Қор капиталының максималды және минималды мөлшері	✓	✓
Акционердің жауапты еместігі туралы келесі ережелер көзделуі керек:		
(i) егер қолданыстағы заңнама басқаша талап етпесе, қордың қарыздары үшін, ал егер талап етілсе, жағдайларды анықтау.	✓	✓
(ii) ол пайлардың бағасын төлегеннен кейін кез келген қосымша төлемдерді жүзеге асыруға және оған тиесілі пайларға қатысты одан әрі жауапкершілік жүктелмейтініне.		
Қордың инвестициялық мақсаттары туралы ақпарат		
(i) қордың мақсаты инвестициялық тәуекелді тарату болып табыла ма және егер ол жылжымайтын мүлік қоры болса, қор бір жылжымайтын мүлікке инвестициялай ма;	✓	✓
(ii) ол және (қолданылатын болса) әрбір қосалқы қор инвестициялай алатын инвестициялардың немесе активтердің түрлері;		
(iii) егер қор мамандандырылған қор болса, қордың түрін көрсетіңіз		
Инвестициялау, қарыз алу немесе бағалы қағаздарды несиелендіру бойынша кез келген шектеулер туралы мәлімет	✓	✓
Қор шығара алатын пайлардың класстары және пайлардың әрбір классымен байланысты құқықтар	✓	✓
Кез келген пай классының сатып алу құқығына кез келген шектеулер, сондай-ақ қандай да бір нақты пай классының шығару шектелуі мүмкін жағдайлар	✓	✓
Есептік кезеңде шығарылған және өтелмеген пайлар классы бойынша кірістерді есептеу, аудару, бөлу және кірісті бөлу туралы мәліметтер	✓	✓
Кірістерді төлеу туралы ереже, егер бар болса, және мұндай бөлу жүзеге асырылатын күн	✓	✓
Қордың негізгі валютасы	✓	✓
Жиналыстарды шақыру тәртібі және акционерлердің шешім қабылдау, дауыс беру және дауыс беру құқықтарына қатысты рәсімдер	✓	✓
Қадағалау тәртібі туралы толық ақпарат	✓	✓
Қор менеджері қордың қызметін тоқтата тұруға бастамашы бола алатын негіздер және осыған байланысты кез келген рәсімдер. Пай ұстаушылардың тарату кезінде қордың мүлкіне қатысу құқықтарын айқындау әдістемесі	✓	✓
Жарғыға өзгерістер	✓	✓

Дереккөз: CIS ережелері, 1-қосымша: Жарғы мазмұнына қойылатын талаптар.

Ескерту: Бұл кесте CIS ережелерінде көрсетілген Жарғыға қойылатын барлық талаптарды қамтымайды.

* CIS ережелерінің 1-қосымшасы non-exempt қорларына қатысты болғанымен, олар кез-келген қор үшін жақсы үлгі болып табылады, өйткені олар қор қызметінің маңызды мәселелерін көрсетеді.

3-2. Ұсыныс материалдары: NON-ЕХЕМРТ ЖӘНЕ ЕХЕМРТ ҚОРЛАРЫ

2-қосымша

Мазмұнға қойылатын талап	Мәліметтер / түсініктеме	Мазмұнға қойылатын талап	Мәліметтер / түсініктеме
1. Түйіндеме	• Қор атауы • Заңды нысаны • Түрі (non-ehemrt және ehemrt қоры) • Ашық немесе жабық • Қор мерзімі • Өлшемі • Негізгі валюта • Минималды жазылым сомасы Өзгерістер қашан және қалай жасалуы мүмкін	9. Қордың акциялары / пайлары	• Акциялардың/пайлардың класстары және әр класстың акцияларына/пайларына берілген құқықтар • Акцияларды/пайларды өайта сатып алу құқығын шектеу, • Акциялар/пайлар шығарылмайтын жағдайлар, • Акциялардың/пайлардың әрбір классы бойынша табысты есептеуді, беруді, бөлуді және кіріс бөлуді жүзеге асыратын жауапты тараптар туралы мәліметтер • Минималды жазылым сомасы • Кәдімгі және ерекше жағдайларда акцияларды/пайларды сатып алу/айырбастау
2. Ұсыныстар материалдарына өзгерістер		10. Листинг	Листинг тәртібі және акцияларды/пайларды орналастыру/сату рәсімдері
3. Инвестициялық мақсат/стратегия/қор саясаты	• Инвестиция/актив түрі • Инвестицияларды бөлу • Қолданылатын шектеулерБасқа қорларға инвестиция салуға бола ма • Туынды құралдарды немесе акцияларды қарызға алуды/қысқа сатуды пайдалануға бола ма • Инвестициялық мақсатты/стратегияны/саясатты өзгерту процедуралары • Инвестициялық мақсатты/стратегияны/саясатты бұзудың салдары мен шаралары	11. Клиенттердің қаражаты мен инвестициялары	Қорғау тетіктерін, сақтау бойынша шарттық қатынастарды және есепке алу әдістерін, сондай-ақ пайдаланылатын құралдарды сипаттау
4. Бағалау	• Инвестицияларды бағалау рәсімдері • Акцияларға/пайларға баға белгілеу процедуралары мен әдістемесі	12. Бөлу саясаты	• Бөлу саясаты • Сарқырама • Бөлу кезеңділігі және түрлері (дивидендтер, қайта инвестициялар және т.б.)
5. Тәуекелдер	• Қордың акцияларына/пайларына инвестициялау тәуекелдері	13. Байланыс	• Рәсімдер, арналар, есептілік, байланыс нысандары және шағымдарды қарау • Ұсыныс материалдарындағы кез келген елеулі өзгерістер туралы акционерлерді / пай ұстаушыларын хабардар ету тәсілдері
6. Комиссиялар, алымдар және шығыстар	• Барлық алымдар, төлемдер мен шығыстар, сондай-ақ акционерлер/пай иелері тікелей/жанама түрде көтеретін олардың максималды сомалары	14. Есеп жүргізу саясаты	Тіркелуге жататын ақпарат және оны сақтау мерзімі
7. Қарыз алу	• Левереджді пайдалану жағдайлары • Левередж түрлері мен көздері • Ілеспе тәуекелдер • Левереджді пайдалануға шектеулер • Кепілмен қамтамасыз ету және активтерді қайта пайдалану туралы келісімдер • Левередждің максималды деңгейі	15. Басқа маңызды мәліметтер мен сұрақтар	• Қордың жылдық есебі (егер бар болса) • Активтердің таза құны және қордың тарихи тиімділігі (егер бар болса) • Қордың бас брокері және осы бас брокермен кез келген маңызды келісімдердің сипаттамасы • Қордың қызмет ету мерзімі • Қор қызметін тоқтату мүмкіндігі және процесс • Шетелдік қорға қатысты мәліметтер (егер бар болса) • Ұсыныс материалдары ағылшын тілінде қолжетімді болуы керек
8. Қор басқарушысы және қызметтерді ұсынушы үшінші тарап	Қор басқарушысының, кастодианның немесе депозитарийдің, қор әкімшісінің, аудитордың және қор үшін кез келген басқа қызмет көрсетушілердің атауы мен өкілеттіктері. Олардың міндеттері мен құқықтары		

Дереккөз: CIS ережелері, ehemrt қорлары мен non-ehemrt қорлары үшін ұсыныс материалдарының үлгілері.

Ескерту: кестеде ұсыныс материалдарына қатысты негізгі аспектілер қысқаша берілген. Ол тиісті AIFC актілерінде көрсетілген басқа талаптарды қамтымайды

4. АКЦИЯЛАРДЫ/ПАЙЛАРДЫ ОРНАЛАСТЫРУ, ЖОЮ, САТУ ЖӘНЕ ӨТЕУ

2-қосымша

Талап	Non-exempt қор	Exempt қор
Қор басқарушысы	Жергілікті	Жергілікті
Орналастыру	- Инвестициялық декларацияға сәйкес бастапқы ұсыныс кезеңі - Қорды тіркеу күшіне енген күнге дейін ұсынылуы мүмкін емес	- Инвестициялық декларацияға сәйкес бастапқы ұсыныс кезеңі - Қорды тіркеу күшіне енген күнге дейін ұсынылуы мүмкін емес
Пайларды сатып алу	- Қордың жарғысына сәйкес - Non-exempt қорлар болып табылатын REIT қорларының пайларын сатып алу үшін ақшалай емес жарналарды пайдалану мүмкін емес	- Қордың жарғысына сәйкес - Exempt қор болып табылатын REIT қоры REIT қорларының пайларын сатып алу үшін ақшалай емес жарналарды пайдалану мүмкін
Пай ұстаушыларға арналған шектеулер	Қайта сатып алу талабын шектеу кезеңі қордың инвестициялық декларациясына сәйкес рұқсат етіледі	- Тек кәсіби клиенттер үшін және минималды жазылым сомасы \$50 000 - Қайта сатып алу талабын шектеу кезеңі қордың инвестициялық декларациясына сәйкес рұқсат етіледі
Ұстаушылардан пайларды сатып алу кезеңділігі	Қордың инвестициялық декларациясына сәйкес	Қордың инвестициялық декларациясына сәйкес
Қайта сатып алу	Қордың инвестициялық декларациясына сәйкес	Қордың инвестициялық декларациясына сәйкес
Кейіннен орналастыру	Қордың инвестициялық декларациясына сәйкес	Қордың инвестициялық декларациясына сәйкес
Пайларды орналастыруды, сатуды, өтеуді және жоюды уақытша тоқтату	Ашық қор жағдайында: қордың жарғысына сәйкес, ерекше жағдайларға байланысты бұл қор акционерлерінің мүддесі үшін немесе AFSA бұйрығы бойынша	Ашық қор жағдайында: қордың жарғысына сәйкес, ерекше жағдайларға байланысты бұл қор акционерлерінің мүддесі үшін немесе AFSA бұйрығы бойынша

5. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚОРДЫҢ АКТИВТЕРІ

Талап	Non-exempt қор	Exempt қор
Активтер	- Қаржы құралдары - Қордың инвестициялық саясатына сәйкес басқа құралдар - Басқа қорларға инвестициялар - Туынды қаржы құралдарына инвестициялар - Бағалы қағаздарды несиелеу және қарыз алу - Жылжымайтын мүлік*	- Қаржы құралдары - Қордың инвестициялық саясатына сәйкес басқа құралдар - Басқа қорларға инвестициялар - Туынды қаржы құралдарына инвестициялар - Бағалы қағаздарды несиелеу және қарыз алу - Жылжымайтын мүлік
Қаржы құралдарының тізбесі	Қордың инвестициялық саясатына сәйкес	Қордың инвестициялық саясатына сәйкес
Қаржы құралдары бойынша шектеулер (тыйымдар)	REIT қоры: - Егер құрылыстың толық аяқталуына тиісті мемлекеттік орган кепілдік берсе немесе AFSA мақұлдаған банктің кепілдігі болса, құрылыс кезеңіндегі жылжымайтын мүлікке инвестициялауға рұқсат етіледі. - Құрылыс сатысындағы жылжымайтын мүлікке арналған келісімшарттың жалпы құны қор активтерінің таза құнының 10%-нан аспауға тиіс. 1.Қордың инвестициялық саясатына сәйкес 2.REIT қоры: - Қор өз активтерінің кем дегенде 80% табыс әкелетін жылжымайтын мүлікке, ал қалған бөлігін ақшалай қаражатқа немесе басқа бағалы қағаздарға салуы керек. - Қордың таза кірісінің кем дегенде 50% жылжымайтын мүлікті жалға беруден түсуі керек	
Инвестициялар бойынша лимиттер	- Қордың инвестициялық саясатына сәйкес - REIT қор: активтердің таза құнының 60%-нан аспайды	
Қарыз көлемі	Қордың инвестициялық саясатына сәйкес (REIT қоры үшін 6 ай)	
Активтердің құрамын сәйкестендіру мерзімдері	Инвестициялық саясатқа сәйкес құнды анықтау әдістемесі	
Активтердің құнын анықтау	IFRS немесе US GAAP сәйкес	
Бухгалтерлік есеп		

*Non-exempt қор және REIT қоры тиісті мүліктің дұрыс бағалануын қамтамасыз ету үшін тәуелсіз кәсіби бағалаушыны тағайындауы керек.

6. ПРУДЕНЦИЯЛЫҚ НОРМАТИВТЕР

Талап	Non-exempt қордың басқарушысы	Exempt қордың басқарушысы
Жарғылық капиталдың минималды мөлшері	AIFC Companies Regulations сәйкес	AIFC Companies Regulations сәйкес
Меншікті капиталдың минималды мөлшері	\$150 000	\$50 000 (кастодиан тағайындалса)
Меншікті капиталдың жеткіліктілігіне талап	Капитал ресурстары капиталға қойылатын минималды талаптан кем емес = Капиталға қойылатын базалық талап	\$500 000 (кастодиан тағайындалмаса) Капитал ресурстары капиталға қойылатын минималды талаптан кем емес = Капиталға қойылатын базалық талап
Өтімділік талабы	Құны фирманың жылдық операциялық шығыстарының кемінде 25% құрайтын өтімді активтер.	
Пруденциялық нормативтер бойынша есептіліктің кезеңділігі	AFSA-ға тоқсан сайынғы және жылдық пруденциалдық есептер осы мақсат үшін берілген AFSA шаблондарына сәйкес	
Бұзушылықтар туралы хабарлама	1 жұмыс күнінен кешіктірмей	
Ұйымның қаржылық тұрақтылығын арттыру бойынша ерте ден қою шараларын көздейтін іс-шаралар жоспары	1. Қор менеджерінің төлем қабілетсіздігі қаупін тудыруы мүмкін ықтимал болашақ жағдайлар мен оқиғаларды нақты ықтималдықпен анықтау. 2. Қор менеджеріне болашақ үш жылдық кезеңде күтілетін қолайсыз стресстер мен сценарийлер қалай әсер ететінін зерттеу үшін капиталдың жеткіліктілігін жыл сайынғы ішкі бағалауды жүргізу. 3. Осы күйзелістер мен сценарийлер қарсаңында және нәтижесінде қордың басқарушысы алатын және төлейтін ақша ағындарын болжау. 4. Басқару бойынша іс-қимыл жоспары.	
AFSA-ның іс-шаралар жоспарын қарауы	-	
Іс-шаралар жоспарын ұсыну	AFSA сұрауы бойынша	

7. КАСТОДИАН ЖӘНЕ ҚОР ӘКІМШІСІ

Қосымша қызмет көрсетушілермен келісімдердің талаптары мен мазмұны

Қор үшін міндетті талап*
Бөлек есеп
Активтерді сақтау (меншікті активтерден немесе басқа клиенттердің активтерінен бөлек)
Қордың мүлкі қор басқарушысының өкімдеріне сәйкес есепке алынуға және есептен шығарылуға тиіс
Қордың мүлкін есепке алу және тіркеу тәртібі, дивидендтерді, басқа да төлемдер мен пайыздарды талап ету және алу
Кастодианның міндеттері мен функцияларын қор басқарушысының алдын ала жазбаша келісімінсіз беруге жол берілмейді
Шотта орналастырылған қордың инвестициялары туралы толық ақпарат бойынша қор басқарушысына есеп беру (оның жиілігін қоса)
Кастодиан шотты көз келген басқа шотпен біріктіре алмайды немесе шоттағы инвестицияларды қамтамасыз ету, ипотека, кепіл, есептесу немесе қарсы талап ретінде пайдалана алмайды.
Дефолт жағдайында кастодиандық жауапкершіліктің көлемі
Ұжымдық инвестициялар схемаларының ережелерінде (CIS Rules) айқындалған жағдайларды қоспағанда, осындай әкімшілендіруге байланысты үшінші тұлғаларға тиесілі ақшалай қаражатты немесе активтерді ұстауға немесе бақылауға болмайды
Қорды әкімшілендіру бойынша қызметтер көрсету кезінде қолданылатын қызмет көрсету функциялары мен стандарттары
Әкімшінің міндеттері мен функцияларын қор басқарушысының алдын ала жазбаша келісімінсіз беруге жол берілмейді
Ақшаны жылыстатуға қарсы күрес модулі
Мәмілелерді растайтын құжаттарды сақтау

Кастодиан	Әкімшісі
✓	✓
✓	
✓	
✓	
✓	
✓	
✓	
✓	
✓	✓
	✓
	✓
	✓
	✓ (6 жыл)

*1) Жергілікті қор басқарушысы басқаратын non-exempt қорлар және REIT қорлары. 2) Шетелдік қор басқарушысы басқаратын exempt қор.

АВТОРЛАР

Данияр Келбетов, CFA, FRM

Өнімдерді дамыту жөніндегі басқарушы директоры
– Басқарма мүшесі
АҚХО әкімшілігі

Әсет Оңласов, CFA

Директор, Салалық талдау департаменті
АҚХО әкімшілігі

Маншук Мухамеджанова

Аға менеджер, Салалық талдау департаменті
АҚХО әкімшілігі

Байланыс ақпарат

Сайт: www.aifc.kz

Сұраулар: industry.analysis@aifc.kz

АҚХО жарияланымдары

CIS қағидалары

